

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2022-02-23 Nr. LV-926

Vilnius

I. SVARBIAUSI 2021 M. VEIKLOS REZULTATAI

Pagrindinis bausmių vykdymo sistemos tikslas tiek 2021 m., tiek ir ateityje – įgyvendinti efektyvią, konstituciniais žmogaus teisių pagrindais bei tarptautiniais laisvės atėmimo bausmės vykdymo standartais paremtą bausmių vykdymo politiką, skirtą skatinti ir motyvuoti nusikaltimą padariusį žmogų keistis, savo gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis bei mažinti žalingą kalinimo poveikį.

Vienas svarbiausių 2021 m. įvykių – Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. V-5 patvirtinta Nuteistųjų laisvės atėmimo bausme resocializacijos reformos Lietuvoje koncepcija (toliau – Koncepcija), kurios tikslas – vadovaujantis konstituciniais žmogaus teisių pagrindais, tarptautiniais laisvės atėmimo bausmės vykdymo standartais, mokslinių tyrimų rezultatais ir gerosios praktikos pavyzdžiais, sukurti teorinį pagrindą nuteistųjų laisvės atėmimo bausme resocializacijos reformai ir nubrėžti pagrindines jos įgyvendinimo kryptis artimiausiam 5 – 10 metų laikotarpiui. Koncepcija koncentruojasi į esminių sričių aktualizavimą ir ambicingą strateginį planavimą kryptingiems pokyčiams atitinkamose srityse. 2021-05-10 Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu Nr. V-153 patvirtintas Nuteistųjų laisvės atėmimo bausme resocializacijos reformos Lietuvoje koncepcijos įgyvendinimo priemonių planas artimajam laikotarpiui, kuriame didelė svarba skiriama laisvės atėmimo vietų įstaigų Resocializacijos skyriuose dirbančių specialistų kvalifikacijos tobulinimui, jų diferencijavimui pagal veiklos sritis, numatytos kryptingos priemonės, sietinos su nuosekliu pasirengimu nuteistųjų diferencijavimo procesui, savanorių aktyvinimui bausmių vykdymo sistemoje, kalinimo sąlygų gerinimui, infrastruktūros modernizavimui, priklausomybės ligomis sergančiųjų rehabilitacijos ir gydymo paslaugų prieinamumo gerinimui, nuteistųjų užimtumo plėtojimui ir pan.

Siekiant užtikrinti sklandų iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos, tame tarpe pagalbos ir paslaugų, procesą, aktyvesnį savivaldos institucijų įsitraukimą, įgyvendinant Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020-10-08 įsakymu Nr. A1-939/1R-324 „Dėl iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), nuostatas, 2021-12-31 dienai laisvės atėmimo vietų įstaigose dirbo 24 socialiniai darbuotojai ir 4 socialinių darbuotojų padėjėjai, kurie padeda spręsti nuteistųjų socialines problemas (asmens tapatybę patvirtinančio dokumento gaminimo inicijavimas, gyvenamosios vietos, darbo paieška, nukreipimas sprendžiant priklausomybės ligas ir pan.) bei perduoda jų atvejus tolesniam pagalbos organizavimui savivaldybių socialiniams darbuotojams.

Gerinant socialinės rehabilitacijos procesą nuteistiesiems užsieniečiams, kurių skaičius padidėjo nuo 68 asmenų 2020 m. iki 186 atskaitiniais, Kalėjimų departamentas ir Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugija 2021-01-27 pasirašė bendradarbiavimo sutartį Nr. ST-13 dėl teisinės, psichosocialinės ir kitos pagalbos (pavyzdžiui, atkuriant ryšius su artimaisiais) teikimo nuteistiesiems užsieniečiams.

Siekiant tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso nuostatas, įsigaliosiančias nuo 2022-01-01, sudarytas ir Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-01-04 įsakymu Nr. V-3 patvirtintas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso nuostatų, įsigaliosiančių 2022 m. sausio 1 d., susijusių su nuteistųjų

užimtumo organizavimu, taikymo priemonių planas. Per 2021 m. įgyvendinta apie 75 proc. plane numatytų priemonių, jų vykdymas tęsiamas ir 2022 metais.

Siekdami gerinti nuteistųjų socialinę reabilitaciją laisvės atėmimo vietų įstaigose į socialinės reabilitacijos procesą įtraukiant nuteistuosius, Kalėjimų departamento Resocializacijos skyrius parengė Nuteistųjų kolektyvo tarybų tipinių nuostatų (patvirtinti Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. V-14), kurie buvo derinami su asociacija „Kalinių sąjunga“ ir laisvės atėmimo vietų įstaigomis. Tikimasi, kad nuteistųjų kolektyvo tarybų veikla laisvės atėmimo vietų įstaigose reikšmingai prisidės prie nuteistųjų socialinės reabilitacijos stiprinimo, kriminalinės subkultūros įkalinimo įstaigose mažinimo, taip pat paskatins konstruktyvų dialogą tarp nuteistųjų ir pataisos įstaigų administracijos, padės spręsti nuteistųjų socialines ir buitines problemas bei efektyviau valdyti pataisos įstaigų išteklius. Nuo 2021 metų Kalėjimų departamentas inicijavo nuteistųjų kolektyvo tarybų laisvės atėmimo vietų įstaigose steigimą, kuomet visose laisvės atėmimo vietų įstaigose veikia nuteistųjų kolektyvo tarybos, kuriose dalyvauja ir Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus atstovai.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 136 straipsnį ir Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo 42 straipsnį bei siekiant į laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų resocializacijos ir užimtumo procesą įtraukti kuo daugiau savanorių ir reglamentuoti savanorišką veiklą, Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-22 įsakymu Nr. V-400 patvirtintas Savanoriškos veiklos laisvės atėmimo vietų įstaigose tvarkos aprašas. Per 2021 m. laisvės atėmimo vietų įstaigose į nuteistųjų socialinės reabilitacijos procesą įtraukta 80 naujų savanorių (fizinį ir / ar juridinių asmenų).

Karantino metu taikyti apribojimai paslaugų prieinamumo, socialinių ryšių prasme, 2021 metais ypatingo dėmesio skyrimą sąlygojo savižalos ir suicidinių ketinimų prevencijai. Patvirtintas Savižudybių ir savęs žalojimo laisvės atėmimo vietų įstaigose prevencijos tvarkos aprašas, kurio nauja redakcija įsigaliojo nuo 2021 metų sausio 1 d. Šio aprašo suponuota ir 2021-02-23 Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu Nr. V-58 sudaryta Mobilioji krizinių situacijų valdymo specialistų komanda. 2021 m. laikotarpiu Mobilioji komanda organizavo 30 profesinių intervizijų su visų Kalėjimų departamentui pavaldžių laisvės atėmimo vietų įstaigų specialistais, kurių metu specialistams teikta metodinė pagalba krizinių situacijų valdymo klausimais, aptartos intervencinės priemonės ir tolimesnio darbo su sistemingai save žalojančiais, aukštos savižudybės rizikos ir / ar bandžiusiais žudyti nuteistaisiais, rekomendacijos. Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-06-01 įsakymu Nr. V-187 patvirtintas Savižudybių ir savęs žalojimo laisvės atėmimo vietų įstaigose prevencijos vystymo priemonių įgyvendinimo planas. Šio plano vienas iš šiuo metu įgyvendinamų tikslų – visose laisvės atėmimo vietų įstaigose Resocializacijos skyriuose įsteigti ne mažiau kaip vieną krizių valdymo specialisto (psichologo) etatą.

Toliau buvo laipsniškai didinamas mažiausiai uždirbančių statutinių valstybės tarnautojų darbo užmokestis. Įvertinus 2021 m. lapkričio mėnesio pareigūnų atlyginimus, nustatyta, kad Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose yra 718 pareigūnų, kurių atlyginimas iki mokesčių atskaitymo yra mažesnis nei 1600 Eur, o tai 338 pareigūnais mažiau, vertinant pagal prieš metus buvusius atlyginimus.

Siekiant modernizuoti bausmių vykdymo sistemos valdymo ir administravimo procesus, užtikrinti technines procesų centralizavimo priemones, Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-320 sudaryta darbo grupė, atsižvelgdama į parengtus bausmių vykdymo sistemos įkalinimo įstaigų 2030 m. strategijos metmenis, parengė Kalėjimų departamento strateginės veiklos gairių 2022-2030 m. projektą bei bausmių vykdymo sistemos įkalinimo įstaigų 2030 m. strategijos įgyvendinimo plano projektą. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2021 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. 1R-184 patvirtintą Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių viešųjų juridinių asmenų valdomo, naudojamo ir disponuojamo turto inventorizavimo ir nekilnojamojo turto centralizavimo bei optimizavimo planą, nuo 2022 m. sausio 1 d. Kalėjimų departamente įsteigtas padalinys,

įgyvendinsiantis šakinio valstybės nekilnojamojo turto valdytojo funkcijas.

Nuo 2022-01-01 Kalėjų departamente įsteigtas Skaitmeninio monitoringo skyrius, patvirtinti jo nuostatai ir pareigybių aprašymai.

Vystant dinaminės apsaugos modelį, parengtas Dinaminės apsaugos vystymo priemonių planas, dinaminės apsaugos vystymo Lietuvos bausmių vykdymo sistemoje koncepcija, pradėtas rengti dinaminės apsaugos vykdymo vadovas (metodinė knyga).

Užkardant galimus įkalintų asmenų pabėgimus, atnaujintos Šiaulių tardymo izoliatoriaus, Panevėžio pataisos namų ir Kauno tardymo izoliatoriaus perimetro apsaugos priemonės, perimetro modernizavimo darbai buvo vykdomi ir kitose laisvės atėmimo vietų įstaigose.

Gerinant nuteistųjų bei suimtųjų laikymo bei personalo darbo sąlygas, įgyvendintas 2021 m. remonto išlaidų planas.

Prisidedant prie pabėgėlių krizės sprendimo, Marijampolės pataisos namų Kybartų sektoriaus patalpos perduotos Valstybės sienos apsaugos tarnybai ir jose įkurtas pabėgėlių registracijos centras, organizuotas iš Kybartų į Marijampolę pervežtų 209 nuteistųjų apgyvendinimas bei jų integracija į socialinės reabilitacijos procesus (tęstinis mokymasis profesinio rengimo centre, suaugusiųjų mokymo centre ir kt.), dar 136 Kybartų sektoriuje laikyti asmenys buvo paskirstyti į kitas įkalinimo įstaigas.

Siekiant efektyvaus ir skaidraus viešųjų pirkimų vykdymo, tęsiamas bausmių vykdymo sistemos viešųjų pirkimų centralizavimo procesas, toliau plečiamas bausmių vykdymo sistemos centrinės perkančiosios organizacijos katalogas, į kurį 2021 m. įtraukti 6 nauji moduliai su sudarytomis 26 preliminariomis sutartimis.

Įgyvendinant projektą „Trumpalaikio laikymo kamerų modulių įrengimas“, Marijampolės pataisos namuose įrengtos 76 papildomos vietos nuteistiesiems laikyti, Alytaus pataisos namuose – 96 vietos, Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 3-me sektoriuje įrenginama kilnojamųjų modulių infrastruktūra. Užbaigus darbus, bus įrengti 2 korpusai, kiekviename po 96 vietas.

Tęsiamos vykdomo 2014–2021 m. Europos Ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis finansuojamo projekto „Lietuvos bausmių vykdymo sistemos kokybės gerinimas“ veiklos. Projekto įgyvendinimo metu numatyta pastatyti naują Mokymo centą, 200 vietų kamerų tipo korpusą su užimtumo centru ir ugdymo patalpomis nuteistiesiems Vilniaus pataisos namų teritorijoje, Užimtumo centrą Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 3-io sektoriaus teritorijoje bei įsteigti pusiaukelės namus Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose (iš viso 75 vietos). Ataskaitiniu laikotarpiu, atlikus viešųjų pirkimų procedūras, pradėti rengti Mokymo centro ir 200 vietų kamerų tipo korpusą su užimtumo centru ir ugdymo patalpomis nuteistiesiems techniniai projektai. Parengti projektiniai pasiūlymai pateikti suderinimui Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto planavimo ir architektūros skyriui. Projektiniai pasiūlymai atmesti ir pateiktos pastabos. Įvertinus pastabas ir priėmus atitinkamus sprendimus, projektiniai pasiūlymai bus teikiami pakartotiniam suderinimui.

II. VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

03 strateginis tikslas – Pasiiekti, kad bausmių sistema būtų moderni ir veiksminga

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių 2021–2023 metų strateginį veiklos planą (toliau – Strateginis veiklos planas), Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjų departamentas) 2021 metais vykdė šio plano 3 strateginį tikslą – Pasiiekti, kad bausmių sistema

būtų moderni ir veiksminga.

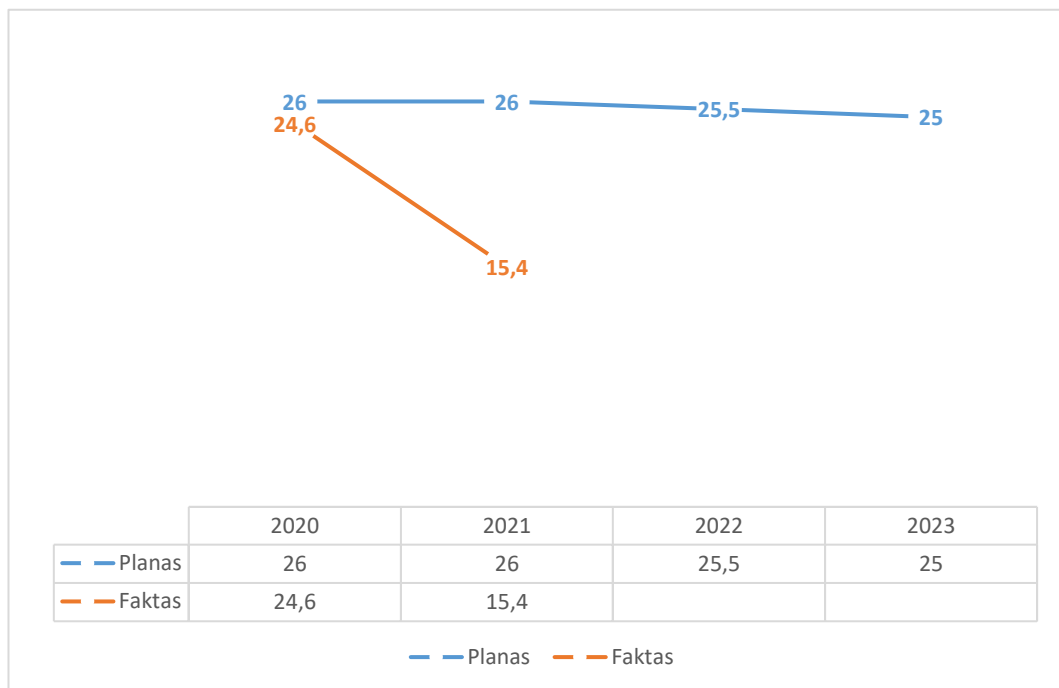
Igyvendinant strateginį tikslą, buvo siekiama tokių efekto vertinimo kriterijų reikšmių:

E-03-01. Asmenų, per dvejus metus sugrįžusių į laisvės atėmimo vietas, dalis, proc.

2021 metais planuota reikšmė – 26, faktinė reikšmė – 15,4.

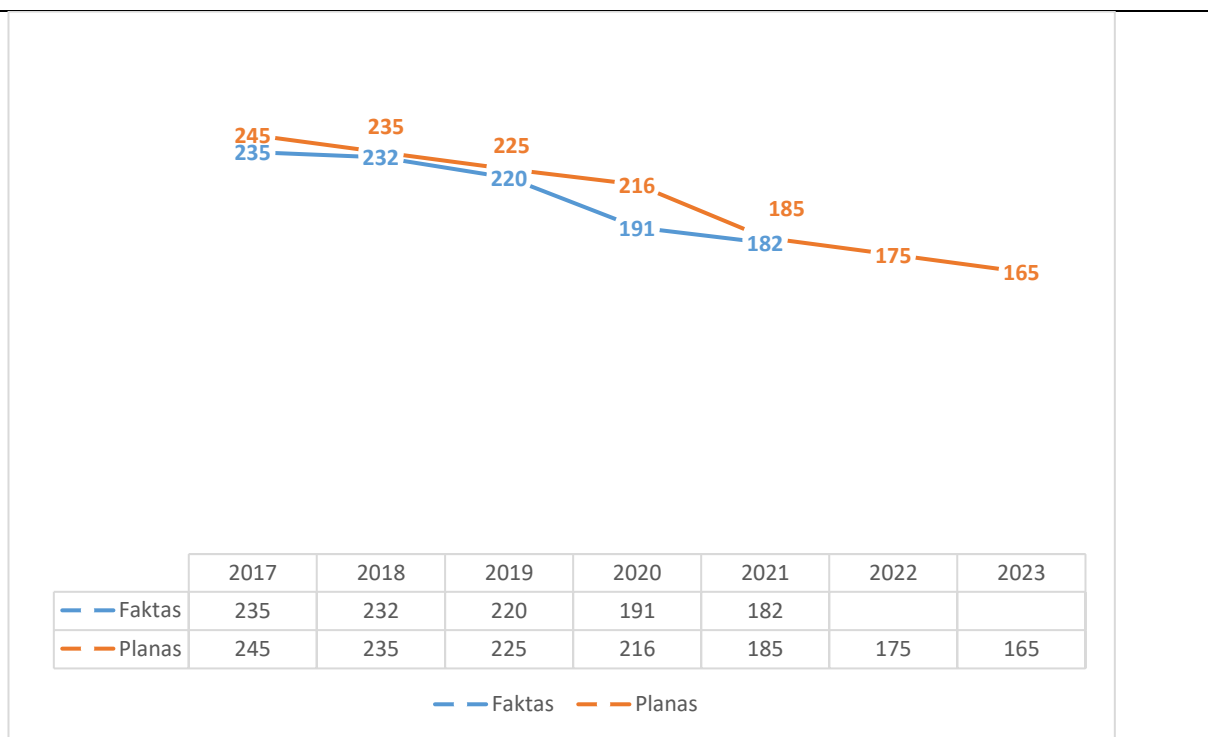
Kriterijus parodo per ataskaitinius metus laisvės atėmimo bausmė nuteistų asmenų, kurie buvo anksčiau paleisti iš laisvės atėmimo vietų ir per dvejus metus nuo paleidimo padarė naujus nusikaltimus ir grįžo į laisvės atėmimo vietų įstaigas, procentą.

Per 2021 metus į laisvės atėmimo vietų įstaigas atlikti laisvės atėmimo bausmės atvyko 2022 asmenų. Iš šio skaičiaus 312 nuteistųjų jau buvo anksčiau paleisti iš laisvės atėmimo vietų, bet per dvejus metus nuo paleidimo padarė naujus nusikaltimus ir grįžo į pataisos įstaigas. Asmenų, per dvejus metus sugrįžusių į laisvės atėmimo vietas, sudarė 15,4 proc.

E-03-02. Lietuvos laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų skaičius 100 tūkst. gyventojų.

2021 metais planuota reikšmė – 185; faktinė reikšmė – 182.

Kriterijaus teigiamą reikšmę lėmė įkalintų asmenų skaičiaus sumažėjimas nuo 5320 asmenų 2020-12-31 iki 5086 asmenų 2021-12-31. Gyventojų skaičius šalyje nurodytu laikotarpiu keitėsi mažai ir reikšmingos įtakos kriterijaus reikšmei neturėjo.

Programos „Bausmių sistema“ tikslas – Kurti veiksmingą ir modernią bausmių vykdymo sistemą

Įgyvendindamas Strateginio veiklos plano trečią strateginį tikslą, Kalėjimų departamentas vykdė programą „Bausmių sistema“ (toliau – Programa) ir ataskaitiniais metais siekė tokių rezultato vertinimo kriterijų:

Rezultato vertinimo kriterijai:

R-03 001-01-01. Probacijos veiksmingumo didėjimas, proc. (kriterijus parodo įvykdžiusių nustatytas probacijos sąlygas asmenų dalį, procentais).

2021 metais planuota – 73,0 proc., įvykdyta 77,3 proc., įvykdymo procentas – 106.

Per ataskaitinį laikotarpį iš probacijos tarnybų duomenų registrų išregistruota 14827 asmenys, iš jų 11464 asmenys įvykdė probacijos sąlygas.

R-03 001-01-02. Modernizuotų laisvės atėmimo vietų proc. nuo visų laisvės atėmimo vietų;

2021 metais planuota 47 proc.; įvykdyta 47,7 proc.; įvykdymo procentas – 101.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo planuota pagerinti 930 asmenų laikymo sąlygas laisvės atėmimo įstaigų vietose, tačiau pagerintos tik 252 vietos. 2021 m. uždarius Marijampolės pataisos namų Kybartų padalinį ir sumažėjus bendram laisvės atėmimo įstaigų vietų skaičiui, rodiklis įgyvendintas.

R-03 001-01-03. Asmenų, per metus lygtinai paleistų iš laisvės atėmimo vietų, dalis, palyginti su bendru paleistų asmenų skaičiumi, proc.

2021 metais planuota 45,0 proc.; įvykdyta 47,5 proc.; įvykdymo procentas – 105,5.

2020 metais planuota 35,0 proc.; įvykdyta 44,8 proc.; įvykdymo procentas – 128.

Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos įgyvendina tris strateginio veiklos plano uždavinius:

01-01. Plėtoti probacijos sistemą.
 01-02. Vykdyti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją.
 01-03. Užtikrinti laisvės atėmimo vietų įstaigose optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus.

Uždavinys 01-01 – Plėtoti probacijos sistemą

Igyvendinant uždavinį, buvo siekiama tokių vertinimo kriterijų:

P-03 001-01-01-01. Dirbančių ir besimokančių nuteistųjų, esančių probacijos tarnybų registre, dalis, proc.

2021 metais planuota 62,0 proc.; įvykdyta 56,5 proc.; įvykdymo procentas – 91,1. Palyginti su 2020 metais faktinė kriterijaus reikšmė sumažėjo 0,7 proc. p.

P-03 001-01-01-02. Besimokančių nepilnamečių, esančių probacijos tarnybų registre, dalis, proc.

2021 metais planuota 92,5 proc.; įvykdyta 97,7 proc.; įvykdymo procentas – 105,6. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė padidėjo 8,0 proc. p.

P-03 001-01-01-03. Asmenų, esančių probacijos tarnybų registre, atlyginusių nusikalstama veika padarytą materialinę žalą, dalis nuo bendro tokių įpareigojamą turinčių asmenų skaičiaus, proc.

2021 metais planuota 65,0 proc.; įvykdyta 61,1 proc.; įvykdymo procentas – 94,0. Per ataskaitinį laikotarpį iš 754 asmenų, turėjusių teismo įpareigojamą atlyginti nusikaltimu padarytą materialinę žalą, jį įvykdė 461 asmuo (2020 metais tokių asmenų buvo 523).

P-03 001-01-01-04. Baigusią elgesio keitimo programas asmenų, esančių probacijos tarnybų registre, dalis nuo visų programose dalyvaujančių asmenų, proc.

2021 metais planuota 85,0 proc.; įvykdyta 92,6 proc.; įvykdymo procentas – 108,9 proc. Palyginti su 2020 metais, pasiekta kriterijaus reikšmė sumažėjo 0,2 proc. p.

P-03 001-01-01-05. Lietuvos probacijos tarnybos prižiūrimų nepilnamečių, sėkmingai baigusią užimtumo priemones, nukreiptas į socialinių įgūdžių ugdymą, dalis, ne mažiau kaip, procentais.

2020 metais planuota 28,0 proc.; įvykdyta 64,0 proc.; įvykdymo procentas – 228,6 proc. Per ataskaitinį laikotarpį 110 probacijos tarnybos prižiūrimų nepilnamečių sėkmingai baigė užimtumo priemones, nukreiptas į socialinių įgūdžių ugdymą.

P-03 001-01-01-06. Pradėtų ikiteisminių tyrimų probuojamiesiems lygis (dalis probuojamų asmenų, kuriems pradėtas ikiteisminis tyrimas), proc. ne daugiau kaip.

2021 metais planuota 7,6 proc., įvykdyta 8,3 proc.; įvykdymo procentas – 91,6 proc.

Pažymėtina, kad dalies vertinimo kriterijų vykdymo rezultatams turėjo įtakos paskelbti karantino dėl Covid-19 pandemijos apribojimai.

Igyvendinant uždavinį 01-01 „**Plėtoti probacijos sistemą**“, buvo vykdomos priemonės:

Priemonė 01-01-01 – Vykdyti probacijos tarnybų registre esančių asmenų priežiūrą ir elgesio korekcijos priemones

Priemonė 01-01-02 – Probacijos vykdymo koordinavimas ir probacijos sistemos efektyvumo padidinimas

Priemonė 01-01-03 – Organizuoti probacijos tarnybų registre esantiems nepilnamečiams kryptingą užimtumą skatinančias priemones

Priemonė 01-01-01 „Vykdyti probacijos tarnybų registre esančių asmenų priežiūrą ir elgesio korekcijos priemones“

Priemonės vykdytojas – Lietuvos probacijos tarnyba (toliau – taip pat arba LPT).

Lietuvos probacijos tarnybos priežiūroje 2021-12-31 buvo 14827 asmenys, iš jų 2975 probuojamieji. 1723 asmenims paskirta intensyvi priežiūra, per ataskaitinį laikotarpį įtraukti nauji 198 asmenys, kuriems elgesio kontrolė vykdyta elektroninio stebėjimo priemonėmis. 8467 priežiūroje esantys asmenys dirba (57,1 proc.), 3479 registruojasi Užimtumo tarnyboje (23,5 proc.), 329 asmenys mokosi (2,2 proc.). 3462 asmenims paskirta pareiga gydytis priklausomybės ligas. Dėl 250 asmenų pateikti teikimai teismams dėl probacijos nutraukimo prieš terminą, iš jų 240 (96 proc.) tenkinti. Pateikti 2838 teikimai dėl probacijos panaikinimo ar bausmės pakeitimo griežtesne, iš jų 900 tenkinti (31,7 proc.), 598 priežiūroje esantiems asmenims priežiūros metu buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai (4 proc.), iš kurių – 256 probuojamiems asmenims (8,6 proc. nuo probuojamų asmenų). 4807 priežiūroje esantys asmenys dalyvavo elgesio pataisos programose, iš jų 4453 asmenys jas pilnai baigė (92,6 proc.). 2021 metais intensyvi priežiūra buvo taikyta 1723 LPT įskaitoje esantiems asmenims. 198 asmenims, kuriems nustatytas įpareigojimas neišeiti iš namų tam tikru laiku, taikytas elektroninis stebėjimas. 2020 metais intensyvi priežiūra ir elektroninis stebėjimas buvo taikytas atitinkamai 880 ir 275 asmenims.

Vykdam priemonę, ataskaitiniais metais atlikti tokie esminiai darbai:

2021-03-02 Lietuvos probacijos tarnybos Šiaulių regiono skyriaus pareigūnai susitiko su Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato pareigūnais ir aptarė tolimesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo klausimus ir planus. Kartu lankėsi Kuršėnų šeimos namuose bei VŠĮ reabilitacijos centre AGAPAO. Susitikimų metu buvo sprendžiami aktualūs klausimai dėl tolimesnio bendradarbiavimo, bendrų veiklų ir pagalbos.

Vykdam ir plėtojant institucinį bendradarbiavimą bei įgyvendinant 2021 m. Šiaulių miesto savivaldybės Nusikaltimų prevencijos programos priemones, 2021 m. gegužės 19 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracija ir Lietuvos probacijos tarnyba (Šiaulių regiono skyrius) pasirašė nusikaltimų prevencijos tikslinio programos projekto „Smurtinių nusikaltimų prevencijos vykdymas per smurtinį elgesį keičiančių programų taikymą“ finansavimo sutartį. Darbui su smurtą panaudojusiu asmenų elgesio korekcija iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto Lietuvos probacijos tarnybos Šiaulių regiono skyriui skirta 4050 eurų.

Stiprinant Lietuvos probacijos tarnybos Klaipėdos regiono skyriaus bendradarbiavimą su Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centru (toliau KSPPC), 2021-06-21 probacijos tarnybos specialistams nuotoliniu būdu buvo pristatytas KSPPC įgyvendinamas projektas „Socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką“, kuriuo siekiama nemokamai padėti integruotis į darbo rinką asmenims, susiduriantiems su darbo paieškų sunkumais, nežinantiems kaip tinkamai pasirengti savo gyvenimo aprašymą ar nerimaujantiems dėl darbo pokalbio bei nerandantiems norimos profesinės veiklos. Projekto pristatymo metu aptartos KSPPC ir Probacijos tarnybos specialistų bendradarbiavimo, įgyvendinant projektą, galimybės.

2021-07-20 Lietuvos probacijos tarnybos Kauno regiono skyriuje, Marijampolėje kartu su anoniminių alkoholikų grupės „Tikslas“ nariais organizuotas atviras AA susirinkimas. Susirinkime dalyvavo probacijos tarnybos priežiūroje esantys asmenys, dalis jų AA susirinkime dalyvavo pirmą kartą ir noriai priėmė grupės vizitinę kortelę. 2021-08-04 Lietuvos probacijos tarnybos Šiaulių regiono skyriaus specialistai Radviliškyje kartu savanore priežiūroje esantiems asmenims organizavo susitikimą su AA grupės „Oazė“ nariais, reabilitacijos bendruomenės „Eterna Vita“ atstovais, Radviliškio rajono psichikos sveikatos centro atstovu bei Radviliškio evangelinės bažnyčios pastoriumi Nerijumi Verdingu tema „Iškili problemai – mokėk priimti sprendimą“. Susitikimo dalyviai buvo supažindinti su AA, bendruomenės „Eterna Vita“, Radviliškio psichikos sveikatos centro bei pastoriaus Nerijaus Verdingo vykdoma veikla ir jų siūloma pagalba sprendžiant priklausomybę alkoholiui.

2021-09-09 Lietuvos probacijos tarnybos Vilniaus regiono skyriaus pareigūnai lankėsi Vėliučionių vaikų

socializacijos centre, susitikimo metu aptartos bendros veiklos, spręsti bendri centre gyvenančių ir probacijos tarnybos priežiūroje esančių nepilnamečių resocializacijos ir socialinių įgūdžių ugdymo klausimai.

Lietuvos probacijos tarnybos Vilniaus regiono skyriaus pareigūnai, skatindami probuojamųjų integraciją į darbo rinką, susitiko su VšĮ „Sara Roma“ atstovu ir pasirašė bendradarbiavimo sutartį.

Respublikinis priklausomybės ligų centras kartu su 15-liką savivaldybių, taip pat, su Plungės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru, įgyvendino 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonę „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“. Viso šio projekto metu Klaipėdos regiono skyriaus registre esantys asmenys, turintys problemų dėl psichiką veikiančių medžiagų, buvo siunčiami psichologo, psichiatro ir psichoterapeuto konsultacijoms.

Lietuvos probacijos tarnybos Vilniaus regiono skyriaus pareigūnai kartu su Vilniaus apskrities VPK Vilniaus miesto Penktojo PK pareigūnais 2021 m. lapkričio 4, 9, 18 dienomis vykdė prevencinę priemonę. Bendros priemonės metu, siekiant užtikrinti šeimų saugumą bei suteikti reikiamą informaciją, buvo aplankyti Vilniaus regiono skyriaus priežiūroje esantys asmenys, teisti už smurtą artimoje aplinkoje, kurie tebegyvena kartu su nukentėjusiais artimaisiais, augina nepilnamečius vaikus.

2021-12-09 Lietuvos probacijos tarnybos Vilniaus regiono skyriaus pareigūnai vykdė prevencinę priemonę, skirtą alkoholio ir kitų psichiką veikiančių medžiagų prevencijai.

Aktyviai vykdytos priemonės, skirtos efektyvesniam elgesio keitimo programų vykdymui – darbuotojų supervizijos, pasitarimai. Užtikrinant socialinių paslaugų teikimą prižiūrimiems asmenims, atnaujintas Socialinių paslaugų bankas, kas suteikė galimybes padidinti galimų socialinių paslaugų spektrą. Atnaujintas įstaigų sąrašas, kur nuteistieji gali atlikti viešuosius ir nemokamus darbus.

Priemonė 01-01-02 – Probacijos vykdymo koordinavimas ir probacijos sistemos efektyvumo padidinimas

Priemonę vykdė Lietuvos probacijos tarnyba, dalyvaujant Kalėjimų departamentui.

Pagrindinės ataskaitiniais metais vykdytos veiklos:

Užtikrinant nuteistųjų, kurių priežiūra vykdoma elektroninėmis stebėjimo priemonėmis, stebėjimą 24/7, 100 proc. reaguota į stebėjimo sistemoje fiksuotus pažeidimus bei teikiami duomenys paros suvestinėms kiekvieną dieną.

Vykdamas probacijos viešųjų darbų ir laisvės apribojimo bausmių, baudžiamojo poveikio ir auklėjamojo poveikio priemonių vykdymo stebėseną, LPT Veiklos koordinavimo ir kontrolės skyrius atliko probuojamųjų, kurių rizika nusikalsti įvertinta kaip aukšta, priežiūros planų patikrinimus. Sudaryta nuolatinė komisija LPT pareigūnų parengtų rizikos vertinimų kokybei stebėti. Atlikti netiksliniai asmens bylų patikrinimai pagal gautus skundus, ypatingus įvykius ir pan. Pateiktos konkrečios pastabos dėl nustatytų pažeidimų pašalinimo bei siūlymai dėl tinkamos praktikos formavimo.

Parengta Elektroninio monitoringo sistemos naudojimo Lietuvos probacijos tarnyboje strategija, kuri patvirtinta Lietuvos probacijos tarnybos direktoriaus 2021-06-29 įsakymu Nr. V-120 „Dėl elektroninio monitoringo sistemos naudojimo Lietuvos probacijos tarnyboje patvirtinimo“. Parengtas minėtos strategijos įgyvendinimo priemonių planas.

Suorganizuotos 5 apskrities stalo diskusijos su teisėjais ir prokurorais dėl nuteistųjų elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo ir taikymo LPT Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus regionų skyriuose (2021-08-16 raštas „Dėl apskrities stalo diskusijų organizavimo“ Nr. S-599, parengta pristatomoji medžiaga). Pasitarimo metu teisėjams ir prokurorams pristatyta elektroninio stebėjimo sistemos plėtra, pasikeitus teisiniam reguliavimui, atstovai supažindinti su elektroninio stebėjimo sistemos naudojimo LPT strategija, pristatytas LPT indėlis dalyvaujant projekte

„Lietuvos bausmių vykdymo sistemos kokybės gerinimas“ ir siekiant įgyvendinti vieną iš projekto veiklų „Elektroninio monitoringo vystymas“, taip pat aptarti aktualūs probacijos ir kitų bausmių vykdymo metu kylantys klausimai.

Priemonė 01-01-03 – Organizuoti probacijos tarnybų registre esantiems nepilnamečiams kryptingą užimtumą skatinančias priemones

Priemonė įtraukta į Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą, ją vykdo Lietuvos probacijos tarnyba.

Pasiekti priemonės vykdymo rezultatai:

Skatinant nepilnamečių teisės pažeidėjų resocializaciją bei mokymosi procesą, LPT teritorinių skyrių atstovai kartą per ketvirtį bendravo su mokyklų socialiniais pedagogais ir klasės vadovais, taip pat nepilnamečių tėvais dėl kryptingo užimtumo skatinimo.

Suorganizuotas bei 2021-08-30 įvydytas renginys, kurio metu probacijos tarnybos priežiūroje esantys jaunuoliai kartu su pareigūnais dalyvavo pramogose, sprendė „Pabėgimo kambarių“ galvosūkius, ieškojo užuominų ir atliko užduotis skirtinguose kambariuose, o vėliau vaišinosi pietumis, bendravo. Renginio metu, įvertinus šeimų, kuriose gyvena jaunuoliai, finansines galimybes ir sunkumus išleisti nepilnamečius į mokyklas bei siekiant juos paskatinti mokytis, 21 probacijos tarnybos priežiūroje esančiam nepilnamečiui buvo įteiktos kuprinės su būtiniausiomis mokyklinėmis priemonėmis, kurios buvo nupirktos organizuojant renginį. Minėtas renginys pristatytas visuomenei, informacija patalpinta LPT ir Kalėjimų departamento svetainėse. Minėtose veiklose (sporto trenerio profesijos pristatymas bei sporto užsiėmimai, aktyvaus užimtumo užsiėmimai) dalyvavo 110 jaunuolių.

2021-06-16 Lietuvos probacijos tarnybos pareigūnai, dirbantys Marijampolės, Kalvarijos, Kazlų Rūdos savivaldybių teritorijoje, priežiūroje esantiems jaunuoliams, bendradarbiaujant su Marijampolės Petro Kriaučiūno viešąja biblioteka, pradėjo renginių ciklą. Pirmojo pozityvų užimtumą skatinančio susitikimo metu jaunuoliai bendravo su įvairias paslaugas teikiančiais bibliotekos darbuotojais, motyvuoti turiningai leisti laisvalaikį bibliotekoje esančiose žaidimų, muzikos kūrimo, fotografavimo erdvėse, turėjo galimybę išbandyti virtualios realybės įrangą, susipažinti su šiuolaikiniais belaidžiais elektrą gaminančiais įrenginiais, dalyvavo viktorinoje kartu su probacijos tarnybos pareigūnais.

Siekiant kompleksinio nepilnamečių resocializacijos proceso, skatinančio užimtumą, pozityvų mąstymą bei įgūdžių formavimą, naujų žinių, kompetencijų įgijimą, atsparumo išoriniam neigiamam spaudimui ugdymą, ugdyti asmeninę bei socialinę kompetenciją, iniciatyvumą ir kūrybingumą, 2021 m. rugsėjo mėnesį priežiūroje esantys 12 nepilnamečių dalyvavo Socialinės integracijos centro vykdomuose mokomosios paslaugos ir aktyvaus užimtumo užsiėmimuose.

2021 m. kovo mėnesį Radviliškio pareigūnų vykdyta Žemės dienos akcija „Inkilų alėja“, kurios metu nuteistieji buvo skatinami turiningai leisti laisvalaikį gaminti inkilėlius. 2021 m. spalio mėnesį visame Šiaulių regione vykdyta akcija „Pagalba geriausiam žmogaus draugui“, kurios metu buvo renkamos lėšos bei maisto produktai beglobiams gyvūnams, kurie 2021-11-19 buvo pristatyti gyvūnų globos namams „Šiaulių letenėlė“. Akcijoje dalyvavo priežiūroje esantys nepilnamečiai.

Tęšiamos projekto „Judam“ veiklos, kurios padeda priežiūroje esančiam jaunimui siekti kryptingo užimtumo. 2021-09-28 organizuotas susitikimas su Užimtumo tarnybos atstovu, dirbančiu su nepilnamečiais, siekiant spręsti prižiūrimų nepilnamečių užimtumo problemas, užimtumo didinimo galimybes, susipažinti su naujausiomis darbo rinkos tendencijomis ir poreikiais, skirtomis nepilnamečiams, patariant aktualios informacijos apskaitimo poreikį ir galimybes.

Uždavinys 01-02 – Vykdyti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją

Igyvendinant uždavinį, buvo siekiama tokių vertinimo kriterijų:

P-03 001-01-02-01. Nuteistųjų, įgijusių specialybę, skaičius, vnt.

2021 metais planuota 750, įvykdyta 468, įvykdymo procentas – 62,4 proc. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė sumažėjo 188 vnt. arba 28,7 proc.

P-03 001-01-02-02. Dirbančių nuteistųjų, laikomų laisvės atėmimo vietose, dalis, proc.

2021 metais planuota 42,0 proc.; įvykdyta 46,4 proc.; įvykdymo procentas – 110,5 proc. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė padidėjo 6,3 proc. p.

P-03 001-01-02-04. Nuteistųjų, neturinčių drausminių nuobaudų, dalis, proc.

2021 metais planuota 54,0 proc., įvykdyta 59,3 proc., įvykdymo procentas – 109,8 proc. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė ataskaitiniais metais padidėjo 3,8 proc. p.

P-03 001-01-02-05. Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų, sėkmingai baigusiu socialinių įgūdžių lavinimo programas, skaičius, ne mažiau kaip, vnt.

2021 metais planuota 120, įvykdyta 866, įvykdymo procentas – 721,7 proc.

P-03 001-01-02-06. Aplankytų nuteistųjų jų gyvenamosiose vietose, vykdančių prevencinę priemonę, skirtą pakartotinio smurto prevencijai ir kovai su priklausomybėmis, skaičius, ne mažiau kaip.

2021 metais planuota 3200, įvykdyta 4667, įvykdymo procentas – 145,8 proc.

P-03 001-01-02-08. Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų skundų mažėjimas (skundų skaičius vienam šimtui įkalintų asmenų), vnt.

2021 metais planuota 45,0, įvykdyta 96,5, įvykdymo procentas – 46,6 proc.

P-03 001-01-02-09. Laisvės atėmimo vietose laikomų nuo psichiką veikiančių medžiagų priklausomų asmenų, kurie laisvės atėmimo baudmės metu baigė pilną įstaigose taikomos psichosocialinės reabilitacijos programą, dalis (procentais nuo programoje dalyvavusių asmenų skaičiaus)

2021 metais planuota 55,0, įvykdyta 57,9, įvykdymo procentas – 105,3 proc. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė sumažėjo 0,6 proc. p.

P-03 001-01-02-10. Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų nuo psichiką veikiančių medžiagų priklausomų asmenų, kuriems įkalinimo metu teiktas (tęstas) gydymas dėl opioidinės priklausomybės, dalis, proc.

2021 metais planuota 100,0, įvykdyta 100,0, įvykdymo procentas – 100,0 proc. Palyginti su 2020 metais, faktinė kriterijaus reikšmė nepakito.

Igyvendinant uždavinį 01-02 „Vykdyti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją“, buvo vykdomos priemonės:

Priemonė 01-02-01 – Didinti socialinės reabilitacijos veiksmingumą

Priemonė 01-02-02 – Plėtoti bendrąją, atrankinę ir tikslinę narkomanijos prevenciją laisvės atėmimo vietose, užtikrinti kompetentingų valstybės institucijų, atliekančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolę, materialinį techninį aprūpinimą

Priemonė 01-02-03 – plėtoti priklausomybių reabilitacijos programos taikymą laisvės atėmimo vietų įstaigose

Priemonė 01-02-08 – Plėtoti laisvės atėmimo vietose socialinių įgūdžių lavinimo programas

Priemonė 01-02-10 – Organizuoti priemones, skirtas smurto prevencijai ir kovai su priklausomybėmis

Priemonė 01-02-12 – Įsigyti priemonių, skirtų nuteistiesiems neleidžiamų turėti daiktų patekimo į laisvės

atėmimo vietas užkardymui stiprinti

Priemonė 01-02-01 – Didinti socialinės rehabilitacijos veiksmingumą

Priemonę vykdo Kalėjimų departamento Resocializacijos skyrius ir Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos.

Plėtojant socialinio darbo veiklas ir socialines paslaugas bausmių vykdymo sistemoje, per 2021 m. suorganizuoti trys nuotoliniai susitikimai, kuriuose dalyvavo pataisos įstaigose įdarbinti socialiniai darbuotojai:

- 2021-02-10 organizuotas nuotolinis susitikimas su Kalėjimų departamentui pavaldžių pataisos įstaigų Resocializacijos skyrių atstovais, tame tarpe ir socialiniais darbuotojais, siekiant aptarti įdarbintų socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų, specialistų, kuriems priskirta atlikti socialinių darbuotojų funkcijas, tikslus, uždavinius ir vykdytinas funkcijas – 2021-02-10 pasitarimo protokolas Nr. LV-575.

- 2021-08-02 organizuotas nuotolinis susitikimas su pataisos įstaigose dirbančiais socialiniais darbuotojais, siekiant suvienodinti laisvės atėmimo vietų įstaigų socialinių darbuotojų, dirbančių įkalinimo įstaigose, veiklos statistinės ataskaitos pildymą, taip pat teikti metodinę pagalbą – 2021-07-16 raštas Nr. 1S-2349.

- 2021-07-20 organizuotas Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus, Kalėjimų departamentui pavaldžių pataisos įstaigų Resocializacijos skyrių socialinių darbuotojų ir Kauno miesto savivaldybės bei jų partnerių susitikimas, siekiant aptarti kylančius iššūkius įgyvendinant Aprašo nuostatas – 2021-08-18 pasitarimo protokolas Nr. LV-4051.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-08-31 įsakymu Nr. V-278 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2020-12-08 įsakymo Nr. V-376 „Dėl bausmių vykdymo sistemos veiklos statistinių ataskaitų formų ir šių ataskaitų pateikimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo patvirtinta Socialinių darbuotojų, dirbančių įkalinimo įstaigose, veiklos statistinė ataskaitos forma.

Kalėjimų departamento Resocializacijos skyrius 2021 m. rugsėjo 27 dieną, minint Lietuvos socialinių darbuotojų dieną, organizavo nuotolinę konferenciją „Bausmių vykdymo ir socialinių paslaugų sistemų bendradarbiavimas taikant palydėjimo modelį nuteistųjų socialinės integracijos kontekste“, skirtą socialiniams darbuotojams ir kitiems asmenims susijusiems su nuteistųjų integracija, kurioje buvo skaitomi pranešimai apie nuteistųjų resocializacijos aspektus bei socialinio darbo veiklą pataisos įstaigose ir savivaldose, taikant palydėjimo modelį pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020-10-08 įsakymu Nr. A1-939/1R-324 patvirtinto Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarkos aprašo nuostatas. Pažymėtina, kad pradėjus veikti nuteistųjų palydėjimo – pasitikimo modeliui, nuteistiesiems suteikiama galimybė gauti socialinių darbuotojų konsultacijas dar būnant įkalinimo įstaigoje, o vėliau su jais dirba savivaldybių socialiniai darbuotojai. Toks būdas padeda užtikrinti tinkamą nuteistųjų socialinę integraciją.

Siekiant užtikrinti anksčiau minėto Aprašo nuostatų, suponavusių socialinių darbuotojų etatų įsteigimą pataisos įstaigose nuo 2020 metų pabaigos ir socialinių darbuotojų įdarbinimą nuo 2021 metų pradžios, įgyvendinimą ir informacijos prieinamumą, 2021 m. parengtas informacinis lankstinukas paleidžiamiems iš laisvės atėmimo vietų įstaigų asmenims apie paslaugų ir pagalbos gavimo galimybes tiek laisvės atėmimo vietų įstaigoje, tiek išėjus iš laisvės atėmimo vietų įstaigos.

Vis didėjantis suimtųjų ir nuteistųjų užsieniečių skaičius Europos Sąjungos valstybių narių kalinimo įstaigose, tame tarpe ir Lietuvoje, kelia iššūkių kalinimo įstaigų administracijoms tokių kalinamųjų valdymo, socialinės rehabilitacijos ir parengimo išėjimui į laisvę srityse, o taip pat viso kalinamųjų skaičiaus valdymui. Europos žmogaus teisių teismo, nacionalinių teismų praktika ir Europos Komiteto prieš kankinimą (CPT) išvados po vizitų įvairiose šalyse atskleidė, kad kalinimo įstaigų administracijos ir toliau turi stengtis gerinti kalinamųjų užsieniečių bausmės atlikimo sąlygas ir pagalbos bei paslaugų prieinamumo procesus. Įkalinimų užsieniečių skaičius per 2021 m. Lietuvos

įkalinimo įstaigose ženkliai padidėjo, kuomet 2020 m. buvo 68 asmenys, o 2021 m. net 186. Šiandieninės tendencijos (migracijos srautai) suponuoja neatidėliotiną poreikį ieškoti ir įstaigų veikloje diegti naujas darbo formas ir metodus, kurie padėtų ne tik tinkamai atlikti pavestas funkcijas (pareigūnams), bet ir palengvintų įkalinimo sukeltas problemas, izoliacijos našta (suimtiesiems ir nuteistiesiems). Siekiant gerinti socialinės reabilitacijos procesą nuteistiesiems užsieniečiams, Kalėjų departamentas ir Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugija 2021-01-27 pasirašė bendradarbiavimo sutartį Nr. ST-13 dėl teisinės, psichosocialinės ir kitos pagalbos (pavyzdžiui, atkuriant ryšius su artimaisiais) teikimo nuteistiesiems užsieniečiams. 2021-03-03 suorganizuotas nuotolinis pasitarimas, kuriame dalyvaujant Raudonojo Kryžiaus draugijos atstovams, sutartis pristatyta Kalėjų departamento pavaldžių įstaigų vadovams, Resocializacijos skyrių darbuotojams, aptarti bendradarbiavimo ir sutarties įgyvendinimo praktikoje aktualūs klausimai.

Kalėjų departamentas 2021-04-27 organizavo tarpinstitucinę diskusiją-pasitarimą nuteistųjų užsieniečių padėties klausimais. Kalėjų departamento, Lietuvos probacijos tarnybos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Vidaus reikalų ministerijos, Migracijos departamento, Teisingumo ministerijos, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos, Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų atstovai diskutavo apie nuteistųjų užsieniečių (ne Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečių), atliekančių bausmę laisvės atėmimo vietų įstaigose ir esančių Lietuvos probacijos tarnybos priežiūroje padėtį, pristatant problematiką ir praktinius pavyzdžius bei aptarė galimus sprendimo būdus.

Siekdamas gerinti darbo sąlygas psichologams bei užtikrinti psichologinio darbo patrauklumą bausmių vykdymo sistemoje, Kalėjų departamentas 2021-04-28 raštu Nr. 1S-1384 pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai prašymą inicijuoti Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimą, siekiant spręsti susiklosčiusią situaciją ir norint suvienodinti bausmių vykdymo sistemoje dirbančių psichologų ir psichologų, dirbančių kitose specifinėse įstaigose, atostogų trukmę. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 11 d. nutarimo Nr. 669 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ 1 punktu pakeistas Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės aprašo 6 punktas. Nuo 2022 m. sausio 1 d. psichologai, dirbantys tardymo izoliatoriuose, pataisos įstaigose, probacijos tarnyboje, turi teisę į pailgintas atostogas – 30 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 36 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę).

Pabrėžtina, kad psichologų darbo sąlygų bausmių vykdymo sistemoje gerinimas suponuoja ir šių specialistų skaičiaus didėjimą: 2020 m. pabaigoje pataisos įstaigose buvo numatyti 44 psichologų etatai, užimti – 33, 2021 m. pabaigoje numatyti 49 etatai, o užimti 38.

Kalėjų departamento Resocializacijos skyrius ir 2021 metais ypatingą dėmesį skyrė rengiamų dokumentų kokybei bei praktikos vienodinimui. Šie aspektai buvo aptariami organizuojant specialistams profesines konsultacijas – intervizijas. Iš viso per 2021 m. organizuota 19 profesinių intervizijų.

Vykdamas Nuteistųjų laisvės atėmimo bausmės resocializacijos reformos Lietuvoje koncepcijos nuostatas, 2021 m. visose įkalinimo įstaigose buvo suformuotos Vertinimo ir analizės grupės, kurių pagrindinė veikla – atlikti pirminius kriminalinės rizikos vertinimus, gautų rezultatų pagrindu parengti individualų socialinės reabilitacijos planą (toliau – ISRP), ir, dirbant komandoje su Socialinio darbo ir psichologinės intervencijos grupe – vykdyti nuolatinį kriminalinės rizikos monitoringą bei rengti dokumentus dėl galimo lygtinio paleidimo ar nuteisto asmens teisinio statuso keitimo.

Siekdami suvienodinti įstaigose taikomą praktiką bei pagerinti rengiamų išorei dokumentų kokybę, Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus specialistai 2021 m. eigoje parengė ir pateikė laisvės atėmimo vietų įstaigoms aktualias rekomendacijas, organizavo profesines rizikos vertinimą atliekančių specialistų intervizijas, analizavo ir, pagal galimybes, užtikrino E-OASys sistemos tobulinimą.

Reikšmingas pokytis per 2021 m. fiksuojamas ir nepilnamečių teisės pažeidėjų kriminalinės rizikos vertinime ir socialinio tyrimo išvados (toliau – STI) rengime. Šios grupės nuteistiesiems yra taikomas adaptuotas Lietuvai ir Kalėjimų departamento direktoriaus 2019 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. V-235 aprobuotas instrumentas - Rizikos ir atsako į intervencijas artimiausioje ateityje vertinimo: paauglių versija START:AV (toliau – START:AV), o nuo 2021 m. liepos 1 d., patvirtinus STI Nr. 2 formą (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2021 m. birželio 4 d. įsakymo Nr. 1R-195 redakcija), nepilnamečiui kaltinamajam (nuteistajam), taip pat pilnamečiui nuteistajam (iki 24 metų), jei jis laisvės atėmimo bausmę pradėjo atlikti būdamas nepilnametis, rengiama tik šiam amžiaus tarpsniui ir rizikos vertinimo instrumentui pritaikyta STI.

Per 2021 metus suorganizuotos intervizijos / teikta metodinė pagalba specialistams, dirbantiems su nepilnamečiais teisės pažeidėjais, nepilnamečių nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo instrumento taikymo praktikoje klausimais – įvyko 30 susitikimų, iš jų 23 intervizijos.

Puoselėjant savanoriškas veiklas laisvės atėmimo vietų įstaigose, Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus specialistai 2021 m. gruodžio mėnesį organizavo pataisos įstaigose dirbančių asmenų, atsakingų už savanoriškos veiklos koordinavimą ir vykdymą bei savanorių apklausą, kurios tikslas – išsiaiškinti, koks yra bausmių vykdymo sistemoje savanoriaujančių asmenų poreikis dalyvauti Kalėjimų departamento Mokymo centro organizuojamuose mokymuose savanorių kompetencijai kelti. Vienas iš aptariamų klausimų buvo savanoriškos veiklos plėtra laisvės atėmimo vietų įstaigose. Savanorystės plėtros kontekste svarbu pažymėti, kad visi tyrime dalyvavę savanoriai ir toliau planuoja vykdyti šią labai svarbią misiją. Kalėjimų departamento internetinėje svetainėje sukurtoje rubrikoje apie savanorišką veiklą pateikta esminė informacija apie savanoriškos veiklos galimybes bausmių vykdymo sistemoje.

Vykdant nuteistųjų (suimtųjų) savižudybių prevenciją, 2021 m. balandžio mėn. 7 d. suorganizuota nuotolinė tarpinstitucinė diskusija „Savižudybių prevencija bausmių vykdymo sistemoje: pasiekimai ir iššūkiai“, kurioje buvo pristatyta laisvės atėmimo vietų įstaigose taikomas savižudybių prevencijos algoritmas, savižudiško elgesio laisvės atėmimo vietų įstaigose rodikliai, taip pat 2020 m. vykdytos prevencinės veiklos analizės rezultatai. Kalėjimų departamento, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinio psichikos sveikatos centro, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovai diskutavo apie savižudybių prevencijos bausmių vykdymo sistemoje vystymo galimybes. 2021 metais intensyviai ir reguliariai Kalėjimų departamento Resocializacijos skyrius organizavo psichologų, atsakingų už savižudybių ir krizių intervencijas, intervizijas bei sudėtingų atvejų aptarimus su laisvės atėmimo vietų įstaigų administracijos darbuotojais.

Remiantis Kalėjimų departamento pateiktomis rekomendacijomis, visos pataisos įstaigos yra numatę įsteigti krizių valdymo specialisto (psichologo) etatus, o tai neabejotinai palengvins įstaigose nuteistųjų / suimtųjų bendruomenėse kylančių psichologinių krizių valdymą, įgalins priimti konstruktyvias ir veiksmingas savižudiško elgesio apraiškų mažinimo strategijas.

Kalėjimų departamentas glaudžiai bendradarbiauja su švietimo įstaigomis, mokslininkų bendruomenėmis, organizuodami konferencijas, seminarus, sudaro galimybes studentams atlikti praktiką pavaldžiose pataisos įstaigose ir probacijos tarnybose, o mokslininkams – atlikti mokslinio pobūdžio tyrimus. Mokslininkai kviečiami dirbti ir

Kalėjimų departamente. Siekiant optimizuoti ir užtikrinti pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 136 straipsnio 1 dalį laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų socialinės reabilitacijos proceso moksliniais tyrimais ir pažangiais veiklos metodais grįstą organizavimą, Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriuje nuo 2021-11-03 įdarbintas vyriausiasis specialistas (kriminologas), kuris teikia metodinę bei praktinę pagalbą Kalėjimų departamento darbuotojams, taikant bei diegiant pažangias socialinės reabilitacijos priemones, planuojant organizuoti Kalėjimų departamente bei jam pavaldžiose įstaigose kriminologinio pobūdžio tyrimus.

Didžioji dalis nuteistųjų mano, jog jų vaikai susiduria su tėvų lankymo įkalinimo įstaigoje sunkumais ir tai yra siejama su bausmių vykdymą reglamentuojančiais teisės aktais. Tyrimo metu taip pat išryškėjo nuteistųjų poreikis palaikyti artimesnį ryšį su vaikais (nepilnamečiais) ir dalyvauti jų auginimo bei auklėjimo procese.

Tyrimo rezultatai parodė, kad nuteistųjų ryšio su vaikais stiprinimui yra reikalingos kompleksinės priemonės, kurios turėtų būti įgyvendinamos tiek individualiu (nuteistojo ir/ar jo vaiko/įstatyminio globėjo), tiek įstaigos, tiek bausmių vykdymo ar socialinės paramos sistemos lygiu, todėl suformuluotos ir pateiktos rekomendacijos dėl nuteistųjų ryšių su vaikais palaikymo / stiprinimo Kalėjimų departamentui, laisvės atėmimo vietų įstaigoms ir Kalėjimų departamento Mokymo centrai.

Esminis dėmesys buvo skiriamas nuteistųjų ir suimtųjų užimtumo organizavimui.

Kalėjimų departamentas ir VšĮ „IN SCRIPT“ 2021-06-30 pasirašė neišimtinę licencinę sutartį Nr. ST-65 (toliau – sutartis) dėl licencijos suteikimo mokymo tikslais Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose rodyti filmą „Olegas“. Filme keliamos susvetimėjimo, manipuliavimo žmonėmis problemos. Pagal tikrą istoriją sukurtas filmas skirtas kovai su visuomenėje vyraujančiais stereotipais apie nusikaltusių asmenų reintegraciją į visuomenę, parodantis „nematomus“ darbuotojų, dirbančių teisėsaugos institucijose, darbo metodus, veiklos aspektus bei suteikiantis galimybę jį pasitelkti kaip mokomąją priemonę diskusijų organizavimui tiek nuteistųjų tarpe, tiek ir specialistų gretose, tiek visuomenėje apie socialiai pažeistų asmenų socialinės integracijos iššūkius. Taip pat ši edukacinio pobūdžio priemonė skirta nuteistųjų socialinės reabilitacijos procese taikomų prevencinio pobūdžio priemonių spektro praplėtimui. Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose per 2021 m. įvyko 37 filmo „Olegas“ peržiūros su diskusijomis, iš kurių pataisos įstaigose – 33. 2021-09-27 Lietuvos socialinio darbuotojo diena paminėti įvyko baigiamasis filmo „Olegas“ pristatymo visuomenėje renginys, kurio metu diskusijoje su ekspertais dalyvavo ir vienas nuteistasis iš pusiakelės namų. Diskusiją moderavo dailininkė ir televizijos laidų vedėja Nomedą Marčėnaitė.

2021 m. lapkričio 26-27 d. vyko nuotolinė Pasaulinė lyderystės konferencija. Konferencijos pagrindinis tikslas – kalbėti apie tarnaujančią ir dorą lyderystę. Dalyvauti renginyje buvo pakviesti bausmių vykdymo sistemos įstaigų darbuotojai, taip pat laisvės atėmimo bausmę atliekantys asmenys pagal saugumo rekomendacijas pandemijos metu.

Siekiant įvertinti laisvės atėmimo bausmę atliekantiems asmenims įkalinimo įstaigose prieinamų pozityvaus užimtumo priemonių spektrą, nustatyti nuteistųjų poreikius dėl šiuo metu trūkstamų pozityvaus užimtumo veiklų, taip pat iširti, kaip nuteistieji vertina šiuo metu įstaigose siūlomas užimtumo priemones, Kalėjimų departamento Resocializacijos skyrius atliko nuteistųjų apklausą. Apklausoje dalyvavo 566 nuteistieji (100 moterų ir 466 vyrai), atliekantys laisvės atėmimo bausmę Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 2 sektoriuje, Panevėžio pataisos namuose, Vilniaus pataisos namuose, Marijampolės pataisos namuose ir Šiaulių tardymo izoliatoriuje. Renkantis tyrimo atlikimui tinkamas įkalinimo įstaigas, siekta apimti kuo platesnį ir įvairesnį laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų ratą, todėl pasirinktos skirtingo pobūdžio įstaigos (pataisos namai, tardymo izoliatorius). Apibendrinant tyrimo rezultatus, galima pastebėti, kad nuteistiesiems trūksta ir konkrečių pozityvaus užimtumo veiklų rūšių, ir vykdomų veiklų kokybės.

Stambiausias nuteistuosius įdarbinantis ūkio subjektas išlieka restruktūrizuojama valstybės įmonė „Mūsų amatai“ (toliau – Įmonė).

Įmonėje 2021 m. vidutiniškai dirbo 742 nuteistieji. Vidutinis sąlyginis įdarbintų nuteistų asmenų skaičius (t. y. perskaičiuotas į dirbančius 8 val./dieną) - 455 nuteistieji.

Palyginti su 2020 m., įmonėje vidutinis įdarbinimas sumažėjo 140 nuteistaisiais (15,9%), o vidutinis sąlyginis įdarbinimas sumažėjo 74 nuteistaisiais (14,0%) .

Vidutinis nuteistojo darbo užmokestis įmonėje 2021 m. siekė 154,14 Eur; palyginti su 2020 metais, vidutinis darbo užmokestis padidėjo 34,74 Eur (29,1%) .

Kaip ir 2020 metais, įmonės veikla buvo nuostolinga, grynas nuostolis sudarė 818,2 tūkst. Eur (2020 metais buvo 832,8 tūkst. Eur). Tačiau pastebima ir teigiamų pokyčių – Įmonei pavyko pasiekti teigiamą bendrojo pelno (kuris apskaičiuojamas kaip pardavimo pajamų ir pardavimo savikainos skirtumas) rezultata, kai tuo tarpu prieš metus šis rezultatas buvo neigiamas. Tačiau gamybos ir pardavimų apimtys 2021 m. sumažėjo, skolos toliau augo. Ir nors vykdamas teismo sprendimą per 2021 m. buvo atsiskaityta su 1 ir 2 eilės kreditoriais, bendra skolų, kurių mokėjimo terminas iki 1 metų, suma pagal 2021-12-31 būklę išaugo ir sudarė 789 tūkst. Eur (prieš metus buvo 584,6 tūkst. Eur), iš jų 261 tūkst. Eur dirbantiesiems, iš kurių 167, 9 tūkst. Eur nuteistiesiems už lapkričio ir gruodžio mėn. darbo užmokestį. Tuo tarpu pinigų Įmonė turėjo vos 9 tūkst. Eur, gautinų sumų, kurių gavimo terminas iki 1 metų – 331,1 tūkst. Eur (prieš metus buvo 451 tūkst. Eur). Tai reiškia, kad įmonės finansinė būklė, palyginti su 2020 metais, dar labiau pablogėjo, restruktūrizavimo plano įgyvendinimas kol kas neduoda teigiamų rezultatų.

Įmonė, siekdama restruktūrizavimo plane numatyto įmonės mokumo atkūrimo įgyvendinimo, 2022 metais planuoja toliau vykdyti įmonės veiklos optimizavimo procesus, atsisakydama nuostolius generuojančios veiklos, tuo pačiu pagal turimas galimybes teikti nuteistųjų įdarbinimo paslaugas. Nuo 2022 m. sausio 1 dienos pasikeitus Bausmių vykdymo kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nuteistųjų užimtumo formas ir būdus, nuostatomis, atitinkamai modifikuosis ir įmonės veiklos pobūdis. 2022 m. pirmąjį pusmetį ketinama tikslinti RVĮ "Mūsų amatai" restruktūrizavimo planą, *inter alia* jame numatant nutraukti Alytaus filialo veiklą, kas leistų tikėtis teigiamų įmonės finansinių veiklos rodiklių atsiradimo.

Didelis dėmesys nuteistųjų įdarbinimui ir kitoms užimtumo formos skiriamas ir laisvės atėmimo vietų įstaigose. Panevėžio pataisos namai gerina sąlygas nuteistųjų nuolatiniam užimtumui darbu už įstaigos ribų. Sudarytos 3 bendradarbiavimo sutartys dėl nuteistųjų įdarbinimo. 2021 m. už įstaigos ribų dirbo 24 nuteistosios. Kauno tardymo izoliatoriuje 22 nuteistieji, turintys teisę išvykti be sargybos arba be palydos, buvo įdarbinti už pataisos įstaigos ribų. Įstaigos Turto valdymo skyriuje per metus buvo įdarbinta 118 nuteistųjų ir 1 nuteistasis dirbo „Mūsų amatuose“. Su įmonėmis pasirašytos 9 sutartys. Šiaulių tardymo izoliatoriuje vykdamas ūkio aptarnavimo būrio nuteistųjų įtraukimą į Šiaulių miestui ir bendruomenei naudingas veiklas, buvo atliekami pagalbos darbai pagal bendradarbiavimo sutartis su VŠĮ „Prasmė“, VŠĮ „Binada“, Šiaulių rajono savivaldybe bei knygų namelių gamyba (tęstiniai projektai). 2021 metais pasirašytos keturios naujos bendradarbiavimo sutartys su VŠĮ „Binada“, Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centru „Prasmė“, Šiaulių miesto savivaldybe, Šiaulių rajono savivaldybe. Vilniaus pataisos namai pasirašė 14 bendradarbiavimo sutarčių, skatinant visuomenės dalyvavimą nuteistųjų resocializacijos procese, iš jų su Respublikinis priklausomybės ligų centru, Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla, VŠĮ „Pusiaukelis“, Nacionaliniu socialinės integracijos institutu, VŠĮ Narkomanų Anonimų Tarnybos komitetu ir kitomis įstaigomis, organizacijomis ir savanoriais. Marijampolės pataisos namai vykdė bendrą projektą su Marijampolės miesto savivaldybe, puošiant įstaigos tvorą bei gražinant miesto erdves, kuriame darbo autorius buvo Marijampolės pataisos namuose bausmę atliekantis nuteistasis. Šiais metais numatoma šį projektą tęsti. Alytaus pataisos namai 2021 m. gegužės mėnesį inicijavo žaidimą protų mūšis „Kurkime kartu“, kuriame dalyvavo laisvės atėmimo vietų įstaigose laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų komandos. Žaidimo tikslas – didinti pozityvų užimtumą asmenims, atliekantiems terminuotą laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose, skatinti tobulinti žinias, įtraukiant nuteistuosius į

pozityvią veiklą.

Priemonė 01-02-02 – Plėtoti bendrąją, atrankinę ir tikslią narkomanijos prevenciją laisvės atėmimo vietose, užtikrinti kompetentingų valstybės institucijų, atliekančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir jų pirtakų (prekursorių) apyvartos kontrolę, materialinį techninį aprūpinimą

Narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano priemonė.

Viena iš narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencinių (kontrolinių) priemonių laisvės atėmimo vietose yra periodinis įkalintųjų testavimas. 2021 m. buvo įsigyta vienkartinį testų narkotinių medžiagų nustatymui šlapime ir/arba vienkartinį testų sintetinių narkotinių medžiagų nustatymui šlapime bei ėminių nuo paviršių (arba pačių narkotinių medžiagų nustatymo) tyrimams už 59989,41 Eur. Visos priemonės išdalintos Kalėjimų departamentui pavaldžioms įstaigoms.

Siekiant sustabdyti psichoaktyvių medžiagų vartojimą bei užkirsti kelią neteisėtai jų apyvartai laisvės atėmimo įstaigose taikomos įvairios prevencinės priemonės, vykdoma stebėseną ir nuolat bendradarbiaujama su kitais kriminalinės žvalgybos subjektais. Atsižvelgiant į laisvės atėmimo vietų įstaigose vyraujančias nusikalstamumo tendencijas, 2021 metais išliko prioritetas siekis sustabdyti psichoaktyvių medžiagų vartojimą bei užkirsti kelią neteisėtai jų apyvartai. 2021 m. Kalėjimų departamentas užregistravo 366 (2020 m. – 432) nusikalstamas veikas, susijusias su narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis. Daugiausia nusikalstamų veikų užregistruota pagal BK 259 str. 2021 m. užregistruota 212 (2020 m. – 231). Sumažėjo užregistruotų nusikalstamų veikų pagal BK 260 str. 2021 m. sausio – gruodžio mėn. užregistruotos 149 nusikalstamos veikos (2020 m. – 201). Pažymėtina, kad sumažėjo užregistruotų nusikalstamų veikų atitinkamai pagal 260 straipsnio 3 dalį, kur numatoma baudžiamoji atsakomybė už neteisėtą disponavimą labai dideliu narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekiu. 2021 m. pagal BK 260 str. 3 d. užregistruota 11 nusikalstamų veikų, o 2020 m. analogiško laikotarpio metu – 20. Paminėtina, kad 2021 m. užregistruotos 2 nusikalstamos veikos dėl neteisėto disponavimo pirmos kategorijos narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirtakais (prekursoriais) (BK 266 str.). Atkreiptinas dėmesys, kad 2021 m. dėl didelio kiekio draudžiamų auginti kanapių neteisėto auginimo užkardyti 2 nusikaltimai, numatyti BK 265 str.

2021 metais sėkmingai realizuotas didelės apimties ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto disponavimo narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis turint tikslą jas platinti laisvės atėmimo vietose tarp bausmę atliekančių nuteistųjų. Taikant eilę sudėtingų ikiteisminio tyrimo veiksmų, buvo išaiškintas Kauno apskrityje veikiantis asmenų tinklas, užsiimantis neteisėtu disponavimu labai dideliais įvairių rūšių narkotinių ir psichotropinių medžiagų kiekiais bei šių medžiagų platinimu tiek laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems, tiek ir už įstaigos ribų. Sėkmingos, keliais etapais vykusios realizacijos metu, iš neteisėtos apyvartos buvo išimti dideli ir labai dideli kiekiai narkotinių ir psichotropinių medžiagų kanapių dervos, amfetamino, sintetinio kanabinoido, heroino, kanapių (antžeminių dalių), MDMA (ekstazijos tabletės), kurių vertė laisvės atėmimo įstaigoje galėtų siekti kelis milijonus eurų. Ikiteisminiame tyrime pranešimai apie įtarimą įteikti 10 asmenų, 7 iš jų paskirta griežčiausia kardomoji priemonė – suėmimas.

Priemonė 01-02-03 – plėtoti priklausomybių reabilitacijos programos taikymą laisvės atėmimo vietų įstaigose

Narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano priemonė.

Per 2021 m. „Priklausomų nuo psichikos veikiančių medžiagų asmenų reabilitacijos programoje“ dalyvavo 57 nuteistieji (nuteistosios), ją sėkmingai baigė – 33 nuteistieji (nuteistosios) (57,9% nuo programą pradėjusių asmenų

skaičiaus).

Pažymėtina, kad ši programa vykdoma, perkeliant nuteistuosius į įkalinimo įstaigoje veikiančią Reabilitacijos centrą. Tokio pobūdžio centrai šiuo metu veikia Pravieniškių pataisos namuose-atvirojoje kolonijoje, Vilniaus, Panevėžio ir Marijampolės pataisos namuose. 2021 m. jaunuoliams skirtoje programoje „Ankstyvoji intervencija“ dalyvavo 18 asmenų, programą baigė 15 asmenų (83,3 % nuo programą pradėjusių asmenų skaičiaus).

Priemonė 01-02-08 – Plėtoti laisvės atėmimo vietose socialinių įgūdžių lavinimo programas

Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano priemonė.

2021 m. iš VŠĮ „Ugdymo akademija“ buvo įsigytos Socialinių įgūdžių lavinimo programos vedimo nuteistiesiems paslaugos (180 ak. val.). Programoje dalyvavo 120 nuteistųjų, atliekančių bausmę Alytaus bei Marijampolės pataisos namuose.

Priemonė 01-02-10 – Organizuoti priemonės, skirtas smurto prevencijai ir kovai su priklausomybėmis

Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano priemonė, kurią vykdo Kalėjimų departamentas, laisvės atėmimo vietų įstaigos, Lietuvos probacijos tarnyba.

2021-03-18 vyko Kalėjimų departamento, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento ir socialinių rehabilitacinių bendruomenių (toliau – taip pat arba Bendruomenės), teikiančių paslaugas priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų asmenims, atstovų nuotolinis susitikimas. Susitikimo metu aptarti Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ir socialinių rehabilitacinių bendruomenių bendradarbiavimo klausimai, kylančios problemos ir galimi jų sprendimo būdai.

Kalėjimų departamentas ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas sudarė 2021-04-01 bendradarbiavimo sutartį Nr. T15-6 / ST-32 (toliau – Sutartis), kurios tikslas – įvertinti laisvės atėmimo vietose esančių asmenų bei buvusių nuteistųjų narkotikų vartojimo patirtis, teikiamas paslaugas narkotikų vartojimo paplitimui ir / ar padariniams mažinti, apibendrinti gautus rezultatus ir pateikti intervencines priemones, atsižvelgiant į esamų ir buvusių nuteistųjų poreikį, kurias galima būtų įgyvendinti laisvės atėmimo vietų įstaigoje (-se). Tyrimo metu numatoma atlikti apie 400 laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų ir 50 iš laisvės atėmimo vietų įstaigų paleistų asmenų ar probacijos tarnybos priežiūroje esančiųjų apklausas ir atsižvelgiant į rezultatus, pasiūlyti intervencines priemones, suderintas su Lietuvos ekspertais, dirbančiais narkotikų paklausos mažinimo srityje, įskaitant ir bausmių vykdymo sistemos ekspertus, bei parengti šių priemonių teikimo vadovą. Pagal Sutartį tyrimas organizuojamas šiais etapais:

- 2021 m. rugpjūčio 31 d. – 2021 m. lapkričio 30 d. laikotarpiu organizuotas klausimynų apie laisvės atėmimo vietų įstaigas pildymas;

- nuteistųjų apklausos atlikimas laisvės atėmimo vietų įstaigose 2021 m. rugpjūčio 1 d. – 2022 m. vasario 28 d. laikotarpiu.

2021-06-17 organizuotas Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus ir Kalėjimų departamentui pavaldžiose laisvės atėmimo vietų įstaigose (toliau – LAVI) veikiančių reabilitacijos centrų (toliau – taip pat arba centrai) specialistų nuotolinis pasitarimas. Pasitarimo metu buvo pristatoma reabilitacijos centrų veiklą, esama situacija, taip pat aptarti bendradarbiavimo su rehabilitacinėmis bendruomenėmis (toliau – taip pat arba bendruomenės) aspektai ir aktualijos, svarstyti bendruomenių suformuluoti klausimai, pageidautini teikiant informaciją apie pretendantą, siekiantį tęsti priklausomybės gydymą bendruomenėje.

Siekiant aktyvinti prevencines veiklas ir jas diegti Lietuvos įkalinimo įstaigose, pasitelkus užsienio šalių gerąją patirtį, dirbant su priklausomais nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenimis, Kalėjimų departamento atstovai 2021

m. spalio 18 – 21 d. lankėsi Lenkijos Respublikos Olštyno regiono laisvės atėmimo vietų įstaigose. Vizito metu susitikta su Olštyno regiono kalėjimų tarnybos inspektorato atstovais, lankytasi tardymo izoliatoriuje Olštynė, Olštynė tardymo izoliatoriaus padalinyje Szczytno, kalėjimuose Ilwoje, Barčeve.

2021-10-25 organizuoti laisvėje veikiančių reabilitacijos centrų atstovų nuotoliniai gerosios praktikos perdavimo mokymai laisvės atėmimo vietų įstaigose veikiančių Priklausomybių reabilitacijos centrų darbuotojams.

Kalėjimų departamento Resocializacijos skyriaus viršininkė Renata Katinaitė-Lodh ir Kalėjimų departamento Sveikatos priežiūros skyriaus vedėja Birutė Semėnaitė Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento organizuotoje konferencijoje 2021-12-01 pristatė pranešimą tema „Žalos mažinimas priklausomybių ligų prevencijoje Lietuvos laisvės atėmimo vietų įstaigose: iššūkiai ir galimybės“.

Prevencinė priemonė, skirta pakartotinio smurto prevencijai ir kovai su priklausomybėmis, organizuota ir visuose 5 Lietuvos probacijos tarnybos regionų skyriuose, gyvenamosiose vietose. Iš viso aplankyti 4667 prižiūrimieji (Šiaulių regiono skyriuje - 1184 nuteistieji, Klaipėdos regiono skyriuje - 817 nuteistųjų, Panevėžio regiono skyriuje - 875 nuteistieji, Vilniaus regiono skyriuje - 909 nuteistieji, Kauno regiono skyriuje - 882). Priemonės metu ne tik tikrinta, ar asmenys vykdo teismo nustatytus įpareigojimus ir draudimus, nevartoja psichiką veikiančių medžiagų ir nenaudoja smurto, tačiau ir domėtasi jų socialine aplinka, bendrauta su artimaisiais, padėta spręsti socialines problemas. Priemonė vykdyta kartu su teritorinių policijos komisariatų atstovais, seniūnijų atstovais, socialiniais darbuotojais. Bendradarbiaujama su Respublikiniu priklausomybės ligų centru, Visuomenės sveikatos biurais, Psichikos sveikatos centrais, ilgalaikės reabilitacijos centrais. Priklausomybių turintys asmenys dalyvauja AA, AN užsiėmimuose, lanko psichologų ar priklausomybių konsultantų konsultacijas.

Priemonė 01-02-12 – Įsigyti priemonių, skirtų nuteistiesiems neleidžiamų turėti daiktų patekimo į laisvės atėmimo vietas užkardymui stiprinti

Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano priemonė, kurią vykdo Kalėjimų departamentas ir laisvės atėmimo vietų įstaigos.

Įgyvendinant priemonę, 2021-08-30 pasirašyta pirkimo ir pardavimo sutartis dėl 5 vnt. daiktų tikrinimo prietaisų įsigijimo. Dėl COVID apribojimų JAV Prietaisų pristatymas į LAVĮ užsitęsė ir nusikėlė į 2022 metus. Įsigyta 14 vnt. vaizdo registratorių stotelių ir 10 vnt. stacionarių metalo detektorių.

Uždavinys 01-03 – Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus

Įgyvendinant uždavinį, buvo siekiama tokių vertinimo kriterijų:

P-03 001-01-03-01. Įkalintų asmenų, išgydytų nuo tuberkuliozės, dalis nuo susirgusių asmenų, proc.

2021 metais planuota 92,0, įvykdyta 69,2, įvykdymo procentas – 75,2 proc.

P-03 001-01-03-02. ŽIV infekuotų asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietų įstaigose, gydomų antiretrovirusiniais vaistais skaičiaus didėjimas, procentai

2021 metais planuota 95,0, įvykdyta 81,3, įvykdymo procentas – 85,6 proc.

P-03 001-01-03-03. Pareigūnų, kitų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tobulinusių kvalifikaciją, procentas

2021 metais planuota 62; įvykdyta 76,9; įvykdymo procentas – 124,0 proc.

P-03 01-01-03-04. Darbuotojų, pagilinusių žinias socialiniais klausimais, skaičius

2021 metais planuota 575; įvykdyta 795; įvykdymo procentas – 138,3 proc.

P-03 001-01-03-05. Įvadinius mokymus baigusiu pataisos pareigūnų skaičius, proc.

2021 metais planuota 97; įvykdyta 100; įvykdymo procentas – 103,1 proc.

P-03 001-01-03-06. Laisvės atėmimo įstaigų vietos, kuriose pagerintos asmenų laikymo sąlygos, vnt.

2021 metais planuota 930; įvykdyta 252; įvykdymo procentas – 27,1 proc.

P-03 01-01-03-07. Kursantų, besimokančių pagal Pataisos pareigūno modulinę profesinio mokymo programą, įgijusių pataisos pareigūno kvalifikaciją, skaičius, proc.

2021 metais planuota 96,0; įvykdyta 100; įvykdymo procentas – 104,2 proc.

P-03 01-01-03-08. Pasipriešinimo pareigūnams ir smurto tarp įkalintų asmenų atvejų skaičius (vienam tūkst. įkalintų asmenų).

2021 metais planuota 5,9 atv., įvykdyta 8,8 atv., įvykdymo procentas – 67,0.

P-03 01-01-03-09. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų patekimo į laisvės atėmimo vietas užkardymo procentas (kriterijus apskaičiuojamas lyginant narkotinių ir psichotropinių medžiagų, išimtų užkardant jų patekimą į laisvės atėmimo vietų teritorijas, kiekį su bendru išimtų narkotinių medžiagų kiekiu (užkardant, per kratas ir kt.).

2021 metais planuota reikšmė 64,0 proc., įvykdyta 85,5, įvykdymo procentas – 133,6.

Įgyvendinant uždavinį 01-03 „Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus“, buvo vykdomos priemonės:

Priemonė 01-03-01 – Vykdyti saugų ir veiksmingą laisvės atėmimo vietų įstaigų valdymą

Priemonė 01-03-02 – Užtikrinti laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą

Priemonė 01-03-03 – Vykdyti informacinių sistemų ir informacinių technologijų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą

Priemonė 01-03-04 – Atlikti lytiškai plintančių infekcijų ir kitų užkrečiamųjų ligų prevenciją, profilaktiką ir gydymą

Priemonė 01-03-05 – Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems

Priemonė 01-03-06 – Stiprinti bausmių vykdymo sistemos personalo administracinius gebėjimus

Priemonė 01-03-07 – Koordinuoti laisvės atėmimo vietų veiklą, kontroliuoti bausmių vykdymo sistemos teisinės bazės nuostatų įgyvendinimą

Priemonė 01-03-08 – Vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigų materialinės techninės bazės modernizavimą ir plėtrą

Priemonė 01-03-10 – Užtikrinti pakaitinio gydymo tęstinumą asmenims, patekusiems į laisvės atėmimo vietų įstaigas

Priemonė 01-03-01 – Vykdyti saugų ir veiksmingą laisvės atėmimo vietų įstaigų valdymą

Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose bei valstybės įmonėje 2021 m. pabaigoje buvo patvirtintos 3932 pareigybės, iš jų Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose – 3782.

2021 m. gruodžio 31 d. Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėje įstaigose užimtų pareigybių skaičius – 3304, iš jų statutinių valstybės tarnautojų – 2316, karjeros valstybės tarnautojų – 93,

dirbančių pagal darbo sutartis – 895. Nesukomplektuotų pareigybių skaičius – 628 (16 proc.), iš jų statutinių valstybės tarnautojų – 395 (14,6 proc.), karjeros valstybės tarnautojų – 13 (12,3 proc.), dirbančių pagal darbo sutartis – 220 (19,7 proc.).

2021 m. į Kalėjimų departamentą ir jam pavaldžias įstaigas bei valstybės įmonę buvo priimti dirbti 419 darbuotojų (2020 m. – 591, 2019 m. – 1016), atleisti – 483 darbuotojai (2020 m. – 517, 2019 m. – 1164).

Toliau tobulinama lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų sistema (intensyvi priežiūra, rizikos nusikalsti vertinimas). 2021 m. iš laisvės atėmimo įstaigų į laisvę paleisti 1869 laisvės atėmimu nuteisti asmenys (2020 m. – 2195, 2019 m. – 2044), iš jų lygtinai – 887, ankstesniais metais – 984. Įsigaliojus naujiems Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimams, pradėtas taikyti lygtinis paleidimas pagal 157 straipsnio 3 dalį. Nuteistieji, išskyrus 157 straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, nuteistuosius, kurių nusikalstamo elgesio rizika aukšta ir kurie nedaro pažangos, kad sumažintų savo nusikalstamo elgesio riziką, nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, taip pat nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose, atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš pataisos įstaigų taikant jiems intensyvią priežiūrą.

Toliau buvo laipsniškai didinamas bausmių vykdymo sistemos darbuotojų darbo užmokestis. 2021 m. vidutinis statutinių valstybės tarnautojų darbo užmokestis, palyginus su praėjusiais metais, kito neženkiai – matomas 0,6 proc. padidėjimas. Pirminės grandies pareigūnų darbo užmokestis 2021 m., palyginti su 2020 m., padidėjo vidutiniškai apie 2,7 proc. Ataskaitiniais metais bausmių vykdymo sistemos įstaigose po veiklos vertinimų darbo užmokestis buvo padidintas 1574 (2020 m. – 2182) darbuotojams: po eilinių – 1099 ir po neeilinių vertinimų – 475 darbuotojams (2020 m. po eilinių – 1007 ir po neeilinių vertinimų – 1175 darbuotojams). 2021 m. metinis lėšų poreikis darbo užmokesčiui, atlikus veiklos vertimus padidėjo 2638,8 tūkst. Eur (2020 m – 4879,2 tūkst. Eur). Įvertinus 2021 m. lapkričio mėnesio pareigūnų atlyginimus, nustatyta, kad įstaigose yra 718 pareigūnų (31,7 proc.), kurių atlyginimas iki mokesčių atskaitymo yra mažesnis nei 1600 Eur, o tai – 338 pareigūnais mažiau, vertinant pagal 2020 m. lapkričio mėnesio atlyginimus.

Ypatingas dėmesys nuteistųjų resocializacijos, apsaugos ir priežiūros procese yra skiriamas dinaminės apsaugos modelio vystymui. Visų laisvės atėmimo vietų (išskyrus Laisvės atėmimo vietų ligoninę) įstaigų atskiruose lokaliniuose sektoriuose organizuojama ir vykdoma dinaminė nuteistųjų priežiūra. Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų Saugumo valdymo skyrių nuostatuose įtvirtinta nuostata dėl dinaminės apsaugos kaip darbo metodo naudojimo dirbant su nuteistaisiais/suimtaisiais. 2021 m. dinaminės priežiūros mokymus išklusė (apmokyti) 987 bausmių vykdymo sistemos pareigūnai. Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-231 „Dėl dinaminės apsaugos vystymo Lietuvos pataisos įstaigose priemonių plano patvirtinimo“ patvirtintas Dinaminės apsaugos vystymo Lietuvos pataisos įstaigose priemonių planas. Parengtos metodinės rekomendacijos Kalėjimų departamento pavaldžioms įstaigoms organizuojant dinaminės apsaugos metodo diegimą įstaigose.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-404 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-564 „Dėl dinaminio saugumo laisvės atėmimo vietų įstaigose koncepcijos patvirtinimo“ pakeitimo“ papildyta dinaminio saugumo laisvės atėmimo vietų įstaigose koncepcija.

2021-12-27 pasirašyta sutartis Nr. ST-133 “Dėl paslaugų, reikalingų užtikrinti prižiūravimo asmens (nuteistojo) buvimo vietos ir judėjimo vykdymo kontrolę, įsigijimo”.

Užtikrintas vaizdo registratorių naudojimas įkalinimo įstaigose. Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-02-03 įsakymu Nr. V-43 patvirtintas naujas Tarnybinių vaizdo registratorių naudojimo tvarkos aprašas. 2021 m. Kalėjimų departamento Saugumo valdymo skyrius atliko 25 vaizdo registratorių naudojimo laisvės atėmimo vietų įstaigose

patikrinimus ir pateikė rekomendacijas. Nustatytas vaizdo registratorių naudojimo kontrolės algoritmas, kuriuo vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigose turi būti vykdoma nuolatinė vaizdo registratorių naudojimo kontrolė. Atsižvelgiant į Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų išsakytą poreikį dėl papildomos įrangos vaizdo registratorių duomenų kaupimui, 2021 m. papildomai įsigyta ir perduota įstaigoms 14 vnt. vaizdo registratorių stotelių ir 240 vnt. duomenų laikmenų (1Tb duomenų kaupikliai). Atliekant 68 ikiteisminius tyrimus bei tikslinant aplinkybes 3 medžiagose Pravieniškių PN-AK, Kalėjimų departamento Imuniteto skyrius atliko vaizdo registratorių įrašų patikrinimus. 3 vaizdo registratorių įrašų patikrinimai atlikti ir Alytaus pataisos namuose.

Vykdamas suimtiesiems ir nuteistiesiems neleistinių turėti daiktų prevenciją, įsigyti ir laisvės atėmimo vietų įstaigoms perduoti 5 daiktų patikros prietaisai (introskopai), 10 vnt. stacionarių metalo iešiklių (arkų), 2754 vnt. Multitestų 10-ies narkotinių medžiagų nustatymui nuo paviršių arba iš kietųjų medžiagų dalelių. Vykdamas narkotinių ir psichotropinių medžiagų patekimo į laisvės atėmimo vietas prevenciją, organizuotos 4 netikėtos kratos pasitelkiant bausmių vykdymo sistemos kinologus. Įsigyti ir perduoti Kalėjimų departamentui pavaldžioms įstaigoms 10 054 vienkartiniai testai, skirti identifikuoti narkotinių medžiagų vartojimą. Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose įdiegtos blaivumo patikros ir kontrolės sistemos. Iš Teisingumo ministerijos perimtos ir toliau sėkmingai vykdomos funkcijos, susijusios su nuteistųjų perdavimu iš užsienio valstybių. Priimti ir apmokyti šios funkcijos vykdymui skirti darbuotojai. Įgyvendinant Marijampolės pataisos namų reorganizaciją ir Kybartų padalinio perdavimą Valstybės sienos apsaugos tarnybai, per itin trumpą laikotarpį į kitas pataisas įstaigas perkelta 450 nuteistųjų. Ekstremaliosios situacijos metu, siekiant suvaldyti neteisėtą migrantų srautus, organizuotas pataisos pareigūnų tarnybinės pagalbos teikimas saugant migrantų stovyklas Rūdininkuose, Rukloje, Vilniuje (Naujininkų stovykloje). Taip pat suteikta tarnybinė pagalba saugant Kybartų užsieniečių registracijos centrą. Šie procesai koordinuojami ir 2022 metais.

Kriminalinės žvalgybos valdymo struktūros pokyčiu pasiektas efektyvus valdymas bei reformuotos vykdomos funkcijos. Po struktūrinės pertvarkos, siekiant užpildyti laisvas pareigybes, tęsti tarnybą buvo pritraukti aukštesnėmis profesinėmis kompetencijomis pasižymintys kriminalinės žvalgybos pareigūnai. Įsigytos ir įdiegtos techninės priemonės su specializuotomis duomenų nuskaitymo ir analizavimo programomis bei kitos diferencijuotos kompleksinės priemonės.

Iš kitų laisvės atėmimo vietų įstaigų atliktų darbų, susijusių su saugumo valdymo užtikrinimu, paminėtina Laisvės atėmimo vietų ligoninės 2, 4, 6, 11, 12, 13 korpusuose ir teritorijoje sumontuota ir įdiegta nauja vaizdo stebėjimo sistema. Kauno tardymo izoliatoriuje adresu Technikos g. 34, modernizuotas apsaugos perimetras: įrengtos naujos vaizdo stebėjimo kameros (20 vnt.), mikrobanginiai, infraraudonųjų spindulių barjerai (20 komplektai), atnaujintas apšvietimas (25 vnt.), įrengti tinkliniai vaizdo įrašymo įrenginiai (3 vnt.), pakeisti kabeliai. Per metus atnaujinta dalis kompiuterinės technikos, vaizdo stebėjimo kamerų, pareigūnai aprūpinti naujais vaizdo registratoriais (40 vnt.), naujomis radijo stotelėmis (26 vnt.). Šiaulių tardymo izoliatoriuje 2021 m. įrengta nauja perimetro apsaugos signalizacinė (su pulteliais) sistema, kuri turėtų padidinti pareigūnų darbo aplinkos saugumą, užtikrinti pabėgimų iš įstaigos rizikos, vykdamas apsaugą be šaunamųjų ginklų, sumažinimą. Vilniaus pataisos namuose suremontuotas introskopas „Rapiscan 515“, tuo pačiu užtikrinant efektyvesnę neleistinių daiktų patekimo į įstaigą kontrolę. Be to, padidintas vaizdo kamerų skaičius, nestebimose vietose įrengta 12 naujų vaizdo kamerų. Alytaus pataisos namuose, užtikrinant atvirosios kolonijos nuteistųjų priežiūrą bei mažinant galimybes jiems pasišalinti iš įstaigos teritorijos, pastatyta tvora. Pažymėtina, kad dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso aktualių nuostatų, taikomų atvirosios kolonijos sąlygomis laikomų nuteistųjų atžvilgiu, kyla grėsmių dėl minėtų asmenų pašalinimo iš atvirųjų kolonijų, drausmės pažeidimų ir pavojaus visuomenės saugumui. 2021 m. pagal Baudžiamojo kodekso 242 str. (vengimas atlikti arešto, laisvės atėmimo bausmę arba sugrįžti į kardomojo kalinimo vietą) pradėta 42 ikiteisminiai tyrimai, kai tuo tarpu 2020 metais tokių ikiteisminių tyrimų buvo vos 3. Išaugo ir ikiteisminių tyrimų skaičius,

atliekamų pagal Baudžiamojo kodekso 241 str. (kalinio pabėgimas). 2021 metais pradėta 17 tokių tyrimų, 2020 metais – 8.

Priemonė 01-03-02 – Užtikrinti laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą

Vidutinis įkalintų asmenų skaičius 2021 m. – 5205 – palyginti su 2020 m. – 5725 – sumažėjo 520 asmenų arba 9,1 proc.

2021 m. pabaigoje laisvės atėmimo įstaigose buvo įkalinta 5086 asmenų (prieš metus – 5320), iš kurių dauguma – 4331 buvo nuteisti ir atlikinėjo bausmę, kiti 574 – suimti ir laukė teismo nuosprendžio tardymo izoliatoriuose. Tarp nuteistųjų 181 asmuo atliko arešto bausmę. Iš visų įkalintų asmenų 17 buvo nepilnamečiai, 216 – moterys, 161 – užsienio pilietis. Užsienio piliečių skaičius per metus padidėjo 58 proc.

LAISVĖS ATĖMIMO ĮSTAIGOSE LAIKOMŲ ASMENŲ SKAIČIUS 2021 M. GRUODŽIO 31 D.

Įstaigos pavadinimas	Iš viso laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų skaičius	Iš jų			Moterys	Nepilnamečiai	Užsienio šalių piliečiai		
		suintieji	nuteistieji laisvės atėmimu	nuteistieji arešto bausmė			Iš viso	suintieji	nuteistieji
Kauno tardymo izoliatorius	408	251	103	54	0	16	64	61	3
Šiaulių tardymo izoliatorius	403	227	134	42	1	0	25	22	3
Alytaus pataisos namai	812	0	737	75	0	0	4	0	4
Marijampolės pataisos namai	915	2	913	0	0	0	11	2	9
Panevėžio PN	196	16	171	9	193	0	2	1	1
Pravieniškių PN-AK	1757	0	1757	0	1	0	42	0	42
Vilniaus pataisos namai	489	76	413	0	20	1	12	12	0
Laisvės atėmimo vietų ligoninė	106	2	103	1	1	0	1	0	1
Iš viso	5086	574	4331	181	216	17	161	98	63

Dėl blogų kalnimo sąlygų 2021 m. teismuose buvo išnagrinėtos 592 bylos arba 36,7 proc. daugiau negu 2020 metais (433 bylos). Pagal išnagrinėtas bylas teismai priteisė išmokėti nuteistiesiems 131,2 tūkst. eurų kompensacijų arba 28,6 proc. daugiau negu 2020 metais (93,7 tūkst. eurų). Palyginimui, 2019 metais dėl blogų kalnimo sąlygų teismuose buvo išnagrinėtos 759 bylos, priteista 115,4 tūkst. eurų, 2018 metais dėl blogų kalnimo sąlygų teismuose buvo išnagrinėtos 1003 bylos, priteista 191,5 tūkst. eurų, 2017 m. – 808 bylos ir 201,5 tūkst. eurų, 2016 m. – 1081 byla ir 323,3 tūkst. eurų, 2015 m. – 1334 bylos ir priteista 713 tūkst. eurų.

Gerinant nuteistųjų (suintųjų) asmenų laikymo sąlygas, 2021 m. Pravieniškių PN-AK pirmajame sektoriuje pabaigti remonto darbai, skirti kamernio tipo patalpų nuteistųjų apgyvendinimo įrengimui. Pirmojo sektoriaus bendrabučio tipo patalpose atlikti kapitaliniai remonto darbai. Statybų metu buvo įrengtos 26 kamernų tipo patalpos, kuriose galima apgyvendinti 81 nuteistąjį, vaizdo stebėjimo, priešgaisrinė ir rekuperacinė vėdinimo sistemos. Šalia

pastato sutvarkyti septyni nuteistiesiems pasivaikščioti skirti kiemeliai. Pastato pirmame ir antrame aukštuose įrengti modernūs kontrolės praėjimo punktai, iš kurių valdoma įeigos kontrolė ir vykdomas vaizdo stebėjimas.

Marijampolės pataisos namuose 2021 m. liepos mėn. atidaryta atviroji kolonija, kurioje vienu metu gali būti laikomi 76 nuteistieji. Prisidedant prie pabėgėlių krizės sprendimo, Marijampolės pataisos namų Kybartų sektoriaus patalpos buvo perduotos Valstybės sienos apsaugos tarnybai ir jose įkurtas pabėgėlių registracijos centras, organizuotas iš Kybartų į Marijampolę pervežtų 209 nuteistųjų apgyvendinimas bei jų integracija į socialinės reabilitacijos procesus (tęstinis mokymasis profesinio rengimo centre, suaugusiųjų mokymo centre ir kt.), dar 136 Kybartų sektoriuje laikyti asmenys buvo paskirstyti į kitas įkalinimo įstaigas. Po Kybartų sektoriaus uždarymo, iš 165 darbuotojų, 87 liko tarnybą tęsti Marijampolės pataisos namuose. Gerinant darbuotojų darbo sąlygas, įstaigoje įrengti 24 darbuotojams skirti moduliniai nameliai. Šiuose modulinuose nameliuose darbo vietas įkurtos Resocializacijos skyriaus vyresniesiems specialistams vertintojams, socialiniams darbuotojams, užimtumo specialistams. 2021 m. gegužės mėn. Kybartų sektoriuje buvo pradėtas nuteistųjų maitinimas ūkio būdu, kuris nutrūko pastatus perdavus Valstybės sienos apsaugos tarnybai, taip pat buvo palikta virtuvės įranga.

Gerinant nuteistųjų gynimo sąlygas, Alytaus pataisos namuose buvo atliktas ketvirto lokalinio sektoriaus (drausmės grupės nuteistųjų būrio) remontas, pradėtas remontuoti 9 ir 17 būrio patalpos.

Panevėžio pataisos namuose įgyvendintos projektų, finansuojamų pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonę „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“, veiklos. Per dvejus projektų vykdymo metus buvo apšiltintos pastatų sienos, pamatai ir stogai šilumą izoliuojančiomis medžiagomis, pakeisti mediniai langai ir durys naujais, turinčiais geresnių šiluminių savybių, suremontuoti laiptai, įrengti pandusai, atnaujintos šildymo sistemos ir šilumos punktai, modernizuota karšto vandens tiekimo sistema ir kt. Siekiant užtikrinti intensyvų nuteistųjų parengimą paleidimui iš pataisos įstaigų 2021 m. lapkričio mėnesį atidaryti Panevėžio pataisos namų pusiaukelės namai, kuriuose gali gyventi dvidešimt nuteistųjų (vyrai ir moterys). Tai pirmieji pusiaukelės namai pritaikyti asmenims, turintiems negalią. Pažymėtina, kad siekiant tobulinti nuteistųjų perkėlimo į pusiaukelės namus teisinį reglamentavimą, numatant stebėsenos algoritmą, Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-06-22 įsakymu Nr. V-210 patvirtintas Nuteistųjų perkėlimo į pusiaukelės namus ir grąžinimo iš jų tvarkos aprašas. Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-07-01 įsakymu Nr. V-220 sudarytai Nuteistųjų perkėlimo į pusiaukelės namus komisijai (toliau – Komisija) laikotarpyje nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. svarstymui buvo pateikti 196 nuteistųjų prašymai bei dokumentinės medžiagos dėl perkėlimo į pusiaukelės namus. Minėtu laikotarpiu suorganizuota 13 Komisijos posėdžių, kurių metu buvo išnagrinėti 166 prašymai su dokumentinėmis medžiagomis (2 prašymai nenagrinėti, kadangi teikę prašymus asmenys buvo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos). Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-31 įsakymu Nr. V-429 patvirtintas Pusiaukelės namų plėtros 2022 – 2024 m. priemonių planas, numatantis pusiaukelės namų plėtrą.

Kauno tardymo izoliatoriuje veiklos adresu Technikos g. 34 užbaigti pastato 4-o aukšto remonto darbai: įrengta 11 kamerų tipo patalpų, kuriose gali būti laikoma iki 45 asmenų, drausmės izoliatorius, darbuotojų kabinetai, priežiūros postas, laisvalaikio užimtumo kabinetai, buitinės skalbyklos ir indų plovimo patalpos. Pertvarkyti ir įrengti 4 pasivaikščiavimo kiemeliai. Intensyviai vykdyti paprastojo remonto ūkio būdu darbai gerinant laikomų asmenų gyvenimo ir socialinės reabilitacijos sąlygas.

Šiaulių tardymo izoliatoriuje pagal 2021 m. lapkričio 22 d. pasirašytą rangos sutartį režiminiame korpuse pradėti papildomų dušinių įrengimo, 4-ojo aukšto koridoriaus grindų hidroizoliacijos įrengimo, bei visų koridorių remonto darbai, kurie tęsis ir 2022 metais.

Gerinant nuteistųjų ir suimtųjų laikymo sąlygas Vilniaus pataisos namuose, įrengti papildomi 5 nauji

pasivaikščiojimų kiemeliai, pusiaukelės namuose įrengta lauko treniruoklių sporto aikštelė; suremontuotos 2-ojo gyvenamojo korpuso 6 gyvenamosios kameros ir laiptinė; atliktas režiminės teritorijos gyvenamųjų kambarių trijų aukštų pastato vienoje pusėje tualetų ir prausyklų patalpų remontas atliktas; siekiant sudaryti sąlygas suimtiesiems neribotai bendrauti su savo gynėjais telefonu, 2-ajame korpuse papildomai įrengti 3 taksofonai (viso 2-ajame korpuse įrengti 9 taksofonai po 3 vnt. kiekviename aukšte); įrengtas papildomos 2 patalpos vaizdo skambučių organizavimui. Gerinant personalo darbo sąlygas, Vilniaus pataisos namų 1-ojo ir 2-ojo saugumo valdymo skyriaus budinčiųjų pamainų pareigūnams įrengtos trys poilsio ir maisto pagaminti/pavalgyti patalpos (atliktas remontas, atlikti elektros instaliavimo darbai, nupirkti baldai, įranga, televizorius). Organizuotas 1-ojo saugumo valdymo skyriaus pareigūnų darbas naujai įrengtame poste.

Priemonė 01-03-03 – Vykdyti informacinių sistemų ir informacinių technologijų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą

Vykdydant priemonę, parengta terminalinių darbo vietų serverinės įrangos ir įrengimo techninė specifikacija bei terminalinių darbo vietų įrangos techninė specifikacija. Parengtas naujos serverinės įrengimo supaprastintas techninis projektas. Atliktas antros kartos informacinės sistemos KADIS techninės specifikacijos parengimo bei kūrimo (modernizavimo) techninės priežiūros paslaugų techninės specifikacijos pirkimas. Darbai bus tęsiami 2022 metais.

Priemonė 01-03-04 – Atlikti lytiškai plintančių infekcijų ir kitų užkrečiamųjų ligų prevenciją, profilaktiką ir gydymą

Vykdydant lytiškai plintančių ligų prevenciją, parengtas ir pasirašytas susitarimas dėl 2020 m. vasario 11 d. serologinių kraujo tyrimų ŽIV/AIDS ir kitoms pavojingoms užkrečiamosioms infekcijoms nustatyti bei stebėti jų eigą atlikimo paslaugų sutarties Nr. ST-4/ST-PS-1-38 pratęsimo (2021 02 04 Nr. ST-16/ST-PS-1-25). Planuotas asmenų, gavusių specifinį virusinių hepatitų gydymą, dalies rodiklis (100 proc.) pasiektas ir viršytas: per 2020 m. gydyti 23 pacientai, o 2021 m. gydyti 56 pacientai – gydymas buvo skirtas visiems iširtiems ir jo skyrimo indikacijas atitinkantiems bei pareiškusiems sutikimą gydytis pacientams.

2021 m. bausmių vykdymo sistema, kaip ir visa šalis, turėjo nemažai iššūkių, užtikrinant efektyvų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymą bausmių vykdymo sistemos įstaigose valstybės lygio ekstremalios situacijos ir karantino režimo Lietuvos Respublikoje metu. Numatytų veiklų ir priemonių įgyvendinimą sąlygojo tiek darbuotojų, tiek įkalintųjų asmenų sergamumas, vakcinacijos procesų koordinavimas, testavimas. Palyginamieji 2020 m. ir 2021 m. sergamumo bei ligos išiečių duomenys pateikti lentelėje:

Laikotarpis	Darbuotojų tarpe				Suimtųjų/nuteistųjų tarpe				
	Nustatytų atvejų skaičius	Pasveiko	Mirė (dėl Covid)	Sirgo 2020 12 31	Nustatytų atvejų skaičius	Pasveiko	Paleistas į laisvę (nepasveikęs)	Kitos išiečiai (nurodyti)	Sirgo 2021 12 31
2020 09 01 – 2020 12 31	565	388	0	177	529	406	6	1 (mirė dėl kitų ligų)	116
2021 01 01 – 2021 12 31	570	547	2	21	389	367	7	0	15

Priemonė 01-03-05 – Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems

Priemonės vykdymas susijęs su mokamų paslaugų tiekimu. Didžiausi pajamų iš teikiamų paslaugų gavėjai yra

Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, gaminantys ir tiekiantys šiluminę energiją ir karštą vandenį sau, o iki 2021-10-29 ir Pravieniškių gyvenvietės vartotojams. Be to, pajamų gaunama išnuomojus laisvės atėmimo vietų įstaigų patalpas juridiniams (fiziniams) asmenims, aprūpinantiems nuteistuosius ir suimtuosius maisto produktais ir būtiniaisiais reikmenimis. 2021 m. gautos 836,04 tūkst. Eur lėšos buvo panaudotos nuteistųjų, dirbančių įkalinimo įstaigose ūkinio pobūdžio ir pagalbinius darbus, darbo užmokesčiui išmokėti.

Pažymėtina, kad Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, vykdydama Vyriausybės pavedimą ir siekdama atsisakyti laisvės atėmimo vietų įstaigoms nebūdingos veiklos, šilumos tiekimo buitiniams Pravieniškių miestelio vartotojams veiklą nuo 2021-10-29 perdavė Kaišiadorių rajono savivaldybei.

Priemonė 01-03-06 – Stiprinti bausmių vykdymo sistemos personalo administracinius gebėjimus

Priemonę vykdo Kalėjimų departamento Mokymo centras.

Siekiant gerinti vykdomų mokymų kokybę, atliktas mokymo programų, skirtų bausmių vykdymo sistemos sveikatos priežiūros specialistams, akreditavimas. 2021 metais akredituotos mokymo programos „Skubi medicinos pagalba asmenims, apsinuodijusiems alkoholiu, narkotikais ar medikamentais“ ir „Pirmoji medicinos pagalba“.

Siekdamas teikti bausmių vykdymo sistemos darbuotojams reikalingus mokymus, Mokymo centras pateikė Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) prašymą ir gavo leidimą vykdyti Darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto, dirbančio visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse mokymo programą, patvirtintą Valstybinės darbo inspekcijos vyriausiojo inspektoriaus 2019 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. EV-84 (2020 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. EV-111 redakcija), bei ruošti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus, kuriems baigus mokymą suteikiama teisė tikrintis žinias iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities Valstybinėje darbo inspekcijoje.

Siekiant racionaliai naudoti Mokymo centro mokymo renginiams skirtas lėšas ir vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. 1-348 patvirtinta „Civilinės saugos dėstytojų įvadinio civilinės saugos mokymo programa“, Mokymo centro specialiujų kompetencijų ugdymo skyriaus atstovai išklaušė Civilinės saugos dėstytojų įvadinio civilinės saugos mokymo programą (2021-12-06, 35 akad. val.) ir įgijo kompetenciją dėstyti Civilinę saugą Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų darbuotojams.

Įgyvendinant Pataisos pareigūnų papildomų reikalavimų, susijusių su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitiktis šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų tvarkos aprašo reikalavimus buvo organizuoti mokymai tema „Profesinių įgūdžių instruktorių rengimas“ ir parengti profesinių įgūdžių instruktoriai visoms Kalėjimų departamentui pavaldžioms laisvės atėmimo vietų įstaigoms.

Mokymo centras, siekdamas užtikrinti sklandų mokymo proceso organizavimą ir optimizuoti veiklą, dėl koronaviruso pandemijos valdymo priemonių, daugiau nei 80 proc. visų per 2021 metus organizuotų mokymų vykdė nuotoliniu būdu. Profesinio mokymo kursantai, įvadinio mokymo kursų klausytojai ir kiti bausmių vykdymo sistemos darbuotojai mokėsi bei kvalifikaciją kėlė nuotoliniu būdu virtualioje mokymosi aplinkoje Moodle ar kitose virtualiose platformose (pvz.: MSTEams, Zoom). Virtualių mokymo(si) platformų naudojimas leido ne tik padidinti mokymo renginių prieinamumą, bet ir patobulino daugumos bausmių vykdymo sistemos darbuotojų informacinių technologijų naudojimo įgūdžius.

2021 m. Mokymo centre buvo organizuoti 288 kvalifikacijos tobulinimo renginiai, kuriuose dalyvavo 2809 Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnai, valstybės tarnautojai bei darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (15 proc. daugiau nei 2020 m.).

2020-2021 mokslo metais pagal Pataisos pareigūno modulinę profesinio mokymo programą pradėjo mokytis 12 kursantų. 2021 m. liepos mėn. visi sėkmingai išlaikė kompetencijų vertinimo egzaminus, gavo profesinio mokymo diplomus ir įgijo pataisos pareigūno kvalifikaciją.

2021 metais buvo organizuoti, koordinuoti ir vykdomi įvadiniai mokymai pagal Įvadinio mokymo kursų mokymo programą, patvirtintą Kalėjimų departamento direktoriaus 2019 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-171 „Dėl Įvadinio mokymo kursų mokymo programos patvirtinimo“ 4 pataisos pareigūnų grupėms, vykdančioms nuteistųjų ir suimtųjų apsaugą, priežiūrą ir kriminalinę žvalgybą bei nuteistųjų ir suimtųjų resocializaciją, psichologinį darbą. Taip pat organizuoti mokymai 2 grupėms pagal Lietuvos probacijos tarnybos pareigūnų įvadinio mokymo kursų mokymo programą, patvirtintą Kalėjimų departamento direktoriaus 2019 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-352 „Dėl Lietuvos probacijos tarnybos pareigūnų įvadinio mokymo kursų mokymo programos patvirtinimo“.

Mokymo centro organizuojuose pataisos pareigūnų įvadinio mokymo kursuose mokėsi 120 pareigūnų, kurie sėkmingai baigė šiuos mokymus ir išlaikė baigiamąjį testą.

2021 m. buvo parengtas ir patvirtintas Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centro veiklos vidinio vertinimo tvarkos aprašas. Tai pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos teisės aktų reikalavimus parengtas mokymų, vykdomų Mokymo centro, kokybės vertinimo standartas, kuriame patvirtinti mokymų vertinimo kriterijai, anketų formos ir rodikliai mokymo kokybei matuoti.

Visų renginių (tiek kvalifikacijos tobulinimo, tiek profesinio rengimo) dalyviai prašomi užpildyti apklausos anketas. Anketų duomenys apibendrinami, analizuojami, svarstomo Mokymo centro pedagoginio kolektyvo, informuojami mokymo paslaugų teikėjai. Pagal anketų apibendrintus duomenis 86 proc. mokymų dalyvių įgytas žinias ir jų pritaikomumą praktinėje veikloje įvertino „gerai“ arba „labai gerai“, 91,6 proc. mokymų dalyvių visų vykdytų mokymų kokybę įvertino „gerai“ arba „labai gerai“.

Priemonė 01-03-07 – Koordinuoti laisvės atėmimo vietų veiklą, kontroliuoti bausmių vykdymo sistemos teisinės bazės nuostatų įgyvendinimą

Priemonę vykdo Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos.

Siekiant optimizuoti darbo organizavimo ir personalo valdymo procesus Kalėjimų departamente:

- nauja redakcija išdėstytas Kalėjimų departamento darbo reglamentas (2021 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. V-304);
- patvirtintas Kalėjimų departamento vardu sudaromų sutarčių rengimo, derinimo, pasirašymo, registravimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas (2021 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. V-306);
- parengtas Darbuotojo kuravimo proceso nuo darbuotojo priėmimo dirbti iki atleidimo iš užimamų pareigų Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose aprašas;
- parengtas Darbo pareigų pažeidimo tyrimo proceso aprašas.

Siekdami padėti Kalėjimų departamento pareigūnams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis siekti klientų aptarnavimo kokybės ir formuoti pozityvų įstaigos įvaizdį, parengtas „Klientų aptarnavimo Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos standartas“ (2021-07-26 Nr. V-254). Standartas grindžiamas įstaigos požiūriu į klientą, kuris sukuria bendradarbiauti skatinančią malonią darbo aplinką.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-01-14 įsakymu Nr. V-8 patvirtintas „Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų statutinių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį psichologinio konsultavimo organizavimo aprašas“.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-10 įsakymu Nr. V-78 patvirtintas Psichologinio mikroklimato tyrimo atlikimo tvarkos aprašas.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-11-15 įsakymu Nr. V-361 patvirtintas Psichologinės pagalbos teikimo po kritinio įvykio statutiniams valstybės tarnautojams, karjeros valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį aprašas.

Vykdamas 2020-10-28 Savižudybių prevencijos veiksmų planą 2020-2022 metams, parengta ir Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-01 įsakymu Nr. V-64 patvirtinta „Pareigūnų ir darbuotojų savižudybių prevencija“ mokymo programa. Organizuoti ir vykdyti „Pareigūnų ir darbuotojų savižudybių prevencijos“ mokymai. Praveisti 7 mokymai, dalyvavo 105 pareigūnai ir darbuotojai.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-13 įsakymu Nr. V-383 patvirtinta prevencinių mokymų programa „Streso valdymas“, skirta Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnams ir darbuotojams.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-12 įsakymu Nr. V-385 patvirtintas Bausmių vykdymo sistemos pareigūnų ir darbuotojų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiksmų planas 2022-2027 metams.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-31 įsakymu Nr. V-428 patvirtintas Vadovaujančių asmenų vadovavimo gebėjimų vertinimo organizavimo tvarkos aprašas ir anoniminė vadovavimo gebėjimų vertinimo anketa.

Priimti kiti KD direktoriaus įsakymais patvirtinti norminiai teisės aktai ir kiti dokumentai, siekiant tobulinti Bausmių vykdymo sistemos valdymą bei jos teisinį reguliavimą:

- Darbo su slaptai bendradarbiaujančiais asmenimis organizavimo komisijos nuostatai (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-01-28 įsakymas Nr. V-33);

- Valstybės įmonės „Mūsų amatai“ 2021 metų veiklos rodiklių planas ir veiklos rodiklių ataskaitos forma (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-02-25 įsakymas Nr. V-62);

- Veiksnių keliamos rizikos vertinimo Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžiose įstaigose metodika (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-02 įsakymas Nr. V-65);

- Kenksmingų ir pavojingų veiksnių pataisos pareigūnų ar kursantų vykdomai specifinei veiklai sąrašas (Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymas 2021-03-05, Nr. V-70);

- Kalėjimų departamento valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-15 įsakymas Nr. V-85);

- Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonės veiklos kontrolės tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-25 įsakymas Nr. V-95);

- Kalėjimų departamento finansų kontrolės taisyklės (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-25 įsakymas Nr. V-94);

- Kalėjimų departamento ekonominių normatyvų sąrašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-25 įsakymas Nr. T-6);

- pakeista Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veiklos planavimo metodika (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-26 įsakymas Nr. V-98);

- sudaryta darbo grupė parengti tvarkos aprašui, nustatančiam pareigūnų ir kursantų instruktavimo ir mokymo saugos ir sveikatos klausimais (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-03-29 įsakymas Nr. V-100);

- sudaryta darbo grupė Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų tipiniams pataisos pareigūnų pareigybių skaičiaus normatyvams parengti (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-04-01 įsakymas Nr. V-111);

- Susipažinimo su nuteistųjų ir suimtųjų asmens bylomis ir jose esančių dokumentų kopijų darymo bei išdavimo tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-04-09 įsakymas Nr. V-119);

- Kalėjimų departamento evakuacijos planai (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-04-22, Nr. V-130);
- Saugaus elgesio taisyklės (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-04-26 įsakymas Nr. V-135);
- Kalėjimų departamento vidaus kontrolės tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-04-28 įsakymas Nr. V-138);
- Tipiniai baudymų vykdymo sistemos įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nuostatai (2021-05-07 įsakymas Nr. V-152);
- Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-06-09 įsakymu Nr. V-200 patvirtintos Kalėjimų departamento darbuotojų saugos ir sveikatos ir gaisrinės saugos instrukcijos;
- Kalėjimų departamento valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sveikatos tikrinimosi tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-08-12 įsakymas Nr. V-266);
- Žmogaus imunodeficito viruso nešiojimo ir žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos, epidemiologinės priežiūros, gydymo, statistinių duomenų teikimo bei prevencijos priemonių taikymo laisvės atėmimo įstaigose tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-08-13 įsakymas Nr. V-267);
- Viešųjų pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo taisyklės (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-09-06 įsakymas Nr. V-285);
- Įkalinimo įstaigų inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių bendrųjų įrengimo reikalavimų aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-10-26 įsakymas Nr. V-343);
- Materialinės žalos, apgadinus tarnybinės transporto priemones, atlyginimo tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-11-10 įsakymas Nr. V-355);
- pakeistas Nuteistųjų paleidimo iš laisvės atėmimo vietų parengiamojo darbo tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-11-04 įsakymas Nr. V-351);
- patvirtintas Kinologinės veiklos laisvės atėmimo vietų įstaigose tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-07 įsakymas Nr. V-379);
- Piniginių išmokų suimtiesiems ir nuteistiesiems už darbinės veiklos rezultatus apskaičiavimo tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-17 įsakymas Nr. V-394);
- Nuteistųjų (suimtųjų) apmokestinamai individualiai veiklai skirtų priemonių įsigijimo ir pagamintų dirbinių realizavimo tipinės tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-22 įsakymas Nr. V-399);
- pakeistos Probacijos ir kitų baudžiamosios atsakomybės priemonių planavimo ir vykdymo metodinės rekomendacijos (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-29 įsakymas Nr. V-409);
- Kalėjimų departamento resocializacijos procesų koordinavimo tarybos nuostatai (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-22 įsakymas Nr. V-401);
- Kalėjimų departamento darbuotojų (išskyrus statutinius pareigūnus) rizikos veiksmų valdymo planas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-22 įsakymas Nr. V-402);
- Dinaminės apsaugos vystymo baudymų vykdymo sistemoje koncepcija (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-27 įsakymas Nr. V-404);
- Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-28 įsakymas Nr. V-408);
- Vertingų daiktų ir pinigų paėmimo iš suimtųjų (nuteistųjų) tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-30 įsakymas Nr. V-411);
- Bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis koncepcija (Kalėjimų departamento direktoriaus

2021-12-30 įsakymas Nr. V-413);

- Sąlygų nuteistiesiems nuotoliniu būdu studijuoti aukštojoje mokykloje sudarymo tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-30 įsakymas Nr. V-414);

- Nuteistųjų pagamintų dirbinių panaudojimo įstaigos reprezentacijos tikslams tipinės tvarkos aprašas (Kalėjimų departamento direktoriaus 2021-12-31 įsakymas Nr. V-427).

Vykdamą priemonę, didelis dėmesys buvo skiriamas bausmių vykdymo sistemos valdymo bei administravimo procesų modernizavimo ir centralizavimo įgyvendinimui. Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-320 sudaryta darbo grupė, atsižvelgdama į darbo grupės parengtus bausmių vykdymo sistemos įkalinimo įstaigų 2030 m. strategijos metmenis, parengė Kalėjimų departamento strateginės veiklos gairių 2022-2030 m. projektą bei bausmių vykdymo sistemos įkalinimo įstaigų 2030 m. strategijos įgyvendinimo plano projektą. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2021 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. 1R-184 patvirtintą Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių viešųjų juridinių asmenų valdomo, naudojamo ir disponuojamo turto inventorizavimo ir nekilnojamojo turto centralizavimo bei optimizavimo planą, nuo 2022 m. sausio 1 d. Kalėjimų departamente įsteigtas padalinys, įgyvendinsiantis šakinio valstybės nekilnojamojo turto valdytojo funkcijas. Parengtas Lietuvos probacijos tarnybos pertvarkos plano projektas. Nuo 2022-01-01 Kalėjimų departamente įsteigtas Skaitmeninio monitoringo skyrius, patvirtinti jo nuostatai ir pareigybių aprašymai.

Plėtojant tarptautinį bendradarbiavimą, 2021 m. spalio 26 d. pasirašytas Tarpusavio supratimo memorandumas tarp Slovakijos Respublikos Kalėjimų ir teismų apsaugos korpuso ir Kalėjimų departamento.

Siekiant efektyvaus ir skaidraus viešųjų pirkimų vykdymo, buvo tęsiamas bausmių vykdymo sistemos viešųjų pirkimų centralizavimo procesas, toliau plečiamas bausmių vykdymo sistemos centrinės perkančiosios organizacijos katalogas, į kurį 2021 m. įtraukti 6 nauji moduliai su sudarytomis 26 preliminariomis sutartimis. Vadovaudamasis šiomis preliminariomis sutartimis, bausmių vykdymo sistemos įstaigos gali pirkti prekes, paslaugas ir darbus greičiau, racionaliau naudojant biudžeto lėšas. Pirkimuose taikomos įvairios pirkimo atlikimo priemonės: įvykdyti 2 pirkimai su aukciono procedūra, kuriuose laimėtojas buvo nustatytas aukciono būdu; 38 aukcionai, siekiant sudaryti pagrindinę sutartį; 58,2 proc. įvykdytų pirkimų vertės taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio vertinimo būdas; 30,2 proc. pirkimų vertės taikyti aplinkosaugos kriterijai; įvykdytos 7 konsultacijos su rinka; atidaryta Dinaminė pirkimų sistema, apimanti 7 prekių kategorijas. Dėl viešųjų pirkimų masto padidėjimo bei dėl taikomų įvairių pirkimo atlikimo priemonių (elektroninio aukciono procedūrų, preliminarių sutarčių, konsultacijų su rinkos dalyviais ir kt.) sutaupyta 0,8 mln. Eur biudžeto lėšų, padidėjo tiekėjų, dalyvaujančių pirkimo procedūrose, konkurencija, pirkimai tapo skaidresni ir efektyvesni. Įgyvendindamas didesnę skaidrumą viešuosiuose pirkimuose, Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos skelbiamos apklausos būdu atliko 82,9 proc. pirkimų nuo visų bausmių vykdymo sistemos apklausos būdu vykdomų viešųjų pirkimų vertės.

Ataskaitiniu 2021 m. laikotarpiu Kalėjimų departamente iš viso buvo gauta ir išnagrinėta 4800 (2020 m. – 5383) nuteistųjų ir suimtųjų skundų, prašymų, pareiškimų, kreipimūsi ir kt. bei kitų asmenų skundų, prašymų, pareiškimų, kreipimūsi, susijusių su laisvės atėmimo vietose laikomais asmenimis, iš jų 3435 (2020 m. – 3808) yra skundai. Skunduose nurodyti faktai pasitvirtino 85 atvejais, tai sudaro 2,5 proc. nuo bendro gautų skundų skaičiaus. Skunduose nurodyti faktai iš dalies pasitvirtino 119 atvejais, tai sudaro 3,5 proc. nuo bendro gautų skundų skaičiaus. Palyginti su 2020 m. skundų ir kitų kreipimūsi skaičius sumažėjo 9,8 proc.

Priemonė 01-03-08 – Vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigų materialinės techninės bazės modernizavimą ir plėtrą

2021 metais Kalėjimų departamentas vykdė 2 valstybės investicijų projektus:

1. Viešo ir privataus sektorių partnerystės būdu įgyvendinamą „Šiaulių tardymo izoliatoriaus iškėlimas iš miesto centrinės dalies į Šiaulių r., Ginkūnų sen., Malavėniukų k.“. Vykdamas projektą, 2020-05-27 sudaryta sutartis Nr. ST-74 dėl Investicijų projekto (toliau – IP) ir Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės (toliau – VPSP) klausimyno parengimo su Smart Continent LT, UAB. Kalėjų departamento direktoriaus 2021 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-144 sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta parengti detalų veiksmų planą, IP ir VPSP klausimyno parengimo veiksmų koordinavimą ir stebėseną. Parengti klausimynai Kalėjų departamento 2021-06-15 raštu Nr. 1S-1951 pateikti derinimui Teisingumo ministerijai, o 2021-06-17 raštu Nr. 1S-1985 ir 2021-09-01 raštu Nr. 1S-2842 – Centrinei projektų valdymo agentūrai išvados. Gavus teigiamą CPVA 2021-10-11 išvadą, projektas pateiktas Finansų ministerijai Kalėjų departamento 2021-10-20 raštu Nr. 1S-3437.

2. „Alytaus pataisos namų bendrabučio Nr. 2 rekonstravimas“. Projektui keliami 2021 m. uždaviniai nebuvo pasiekti. Dėl rangovo nuolatinio nenoro vykdyti statybos darbus, objekte statybos darbai neatnaujinti, derinamos procedūros dėl galimo statybos rangos sutarties nutraukimo. 2021 m. bendra projekto vertė buvo padidinta nuo 6235 tūkst. Eur. iki 7171 tūkst. Eur.

Tęsiant laisvės atėmimo vietų perimetro apsaugos sistemų modernizavimą, Kalėjų departamento 2021-06-11 raštu Nr. 1S-1912 laisvės atėmimo vietų įstaigoms pavesta pradėti arba tęsti likusius įstaigų apsaugos priemonių modernizavimo darbus Pravieniškių pataisos namų – atvirosios kolonijos 1 sektoriuje, Marijampolės pataisos namuose, Laisvės atėmimo vietų ligoninėje. Šioms įstaigoms buvo pavesta parengti (išsigyti) įstaigų perimetro apsaugos priemonių (techninių ir inžinerinių) techninius projektus.

Ataskaitiniais metais buvo atnaujintos Šiaulių tardymo izoliatoriaus, Panevėžio pataisos namų ir Kauno tardymo izoliatoriaus perimetro apsaugos priemonės. Pilnas perimetro modernizavimas laisvės atėmimo vietų įstaigose vykdomas tik Vilniaus pataisos namuose (rangovas rengia įstaigos modernizavimo projektą). Marijampolės pataisos namuose įgyvendinti perimetro apšvietimo modernizavimo darbai, siekiama išsigyti apsaugos perimetro modernizavimo techninio projekto rengimo paslaugą. Pravieniškių pataisos namų - atvirosios kolonijos pirmajame sektoriuje atliktas perimetro apšvietimo remontas, vietomis atnaujinta pjaunanti koncentrinė viela. Įstaigos trečiajame sektoriuje apsaugos perimetre ant pagrindinės tvoros sumontuota apie 500 m. dviejų eilių pjaunanti viela, išoriniame apsaugos perimetro ruože įrengtos 4-ios metalinės konstrukcijų skardinės tvoros apsaugančios patekimą į apsaugos bokštelių, tvorų vienoje pusėje įrengti rakinami varteliai. Ant tvoros sumontuota pjaunanti viela, atlikti perimetro signalizacijos remonto darbai. Alytaus pataisos namai atliko UAB „ATEA“ parengto techninio projekto nepriklausomą vertinimą ir šiuo metu derasi su bendrove dėl techninio projekto klaidų ištaisymo.

Laisvės atėmimo vietų ligoninėje įgyvendinti vaizdo sistemos modernizavimo darbai, atliktas 2008 m. perimetro apsaugos priemonių techninio projekto svarstymas ir įvertinimas atsižvelgiant į šiuolaikiškas technines specifikacijas. Pripažinta, kad projektas nebeatitinka šiuolaikinių reikalavimų, techninio projekto parengimo įsigijimo procedūros nepradėtos.

Įgyvendinant projektą „Trumpalaikio laikymo kamerų modulių įrengimas“, Marijampolės pataisos namuose įrengtos 76 papildomos vietos nuteistiesiems laikyti, Alytaus pataisos namuose – 96 vietos, Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 3-me sektoriuje įrenginama kilnojamųjų modulių infrastruktūra. Atlikta 95 proc. 3 sektoriaus modulinį kompleksų, skirtų nuteistųjų laikymui pamatų ir inžinerinių tinklų įrengimo darbų. Pilnai darbus ketinama baigti atšilus orams. Sumontavus modulinius kompleksus bus įrengti 2 korpusai, kiekviename po 96 vietas.

Be minėtų valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų projektų, ataskaitiniu laikotarpiu buvo tęsiamos vykdomo 2014–2021 m. Europos Ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis finansuojamo projekto „Lietuvos bausmių vykdymo sistemos kokybės gerinimas“ veiklos.

Pradėta Nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo sistemos plėtra. Parengti pirkimo dokumentai nepilnamečių rizikos vertinimo instrumento START:AV (angl. The Short-Term Assessment of Risk and Treatability: Adolescent Version) elektroninio įrankio įsigijimui.

Vystant intervencines priemones nusikalstamo elgesio rizikos mažinimui, bendradarbiaujant su projekto partneriais iš Norvegijos atrinkti ir intervencinių priemonių nusikalstamo elgesio rizikai mažinti paskirti treneriai/instruktoriai iš įvairių pataisos įstaigų ir Lietuvos probacijos tarnybos: Pykčio valdymo programai – 21 asmuo; Neblaivių vairuotojų programai – 20 asmenų; Nuo priklausomybių kenčiančių asmenų programai – 15 asmenų; Taisyklių rinkiniui darbui su aukštos nusikalstamo elgesio rizikos lygtinai paleidžiamais asmenimis programai – 15 asmenų. Pradėti intervencinių priemonių lektorių instruktorių mokymai, iš norvegų į lietuvių kalbą verčiami intervencinių priemonių nusikalstamo elgesio rizikai mažinti vadovai ir metodinė medžiaga.

Siekiant į nuteistųjų resocializacijos procesą įtraukti nevyriausybinės organizacijas (toliau – NVO), organizuotas susitikimas, kurio metu Lietuvoje veikiančioms NVO pristatytas planuojamas kurti NVO dalyvavimo nuteistųjų resocializacijos procese modelis. Susitikimo metu 5 NVO išreiškė pageidavimą dalyvauti šio modelio kūrimo ir 2021 m. birželio mėn. buvo pasirašytos 5 bendradarbiavimo sutartys su NVO dėl tokio modelio kūrimo. Bendradarbiaujant su NVO, parengta NVO ir Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų bendradarbiavimo nuteistųjų resocializacijos srityje koncepcija. Koncepcijos įgyvendinimui 2022 m. II ketvirtyje bus skelbiamas konkursas NVO dalyvavimo nuteistųjų resocializacijos procese modelio įgyvendinimui. Projekto biudžete šio modelio įgyvendinimui 27 mėn. laikotarpiui numatyta 345 tūkst. Eur.

Siekiant sumažinti tiek įstaigų personalo darbo laiko sąnaudas, tiek sudarant galimybę gauti kokybiškesnes nuteistiesiems reikalingas paslaugas, bus kuriama elektroninių paslaugų nuteistiesiems sistema, kurią sudarys e. prašymų, e. parduotuvės ir e. užimtumo posistemės. Ataskaitiniu laikotarpiu atliktas e. paslaugų nuteistiesiems funkcionalumų poreikio vertinimas ir pradėta rengti techninė specifikacija. Planuojama, kad pirkimas sistemos kūrimui bus pradėtas 2022 m. II ketv.

Vystant dinaminės apsaugos modelį, parengtas Dinaminės apsaugos vystymo priemonių planas, Dinaminės apsaugos vystymo Lietuvos bausmių vykdymo sistemoje koncepcija, pradėtas rengti dinaminės apsaugos vykdymo vadovas (metodinė knyga). Bendradarbiaujant su projekto partneriais iš Norvegijos sukurti 2 mokomieji skaitmeniniai vaizdo filmai temomis „Dinaminė apsauga“ ir „Profesionalus pareigūnas“, kurie bus inkorporuojami į rengiamas dinaminės apsaugos mokymo programas visų grandžių pareigūnams ir lektoriams/instruktoriaus.

Siekiant pertvarkyti Bausmių vykdymo sistemos personalo rengimo, mokymo ir kompetencijų ugdymo sistemą, atlikta pataisos pareigūnų rengimo ir kompetencijų ugdymo (kvalifikacijos kėlimo) poreikio bei atotrūkio analizė, sudarytas pataisos pareigūnų kompetencijų profilis kiekvienai pataisos pareigūnų grandžiai, parengtos rekomendacijos pataisos pareigūno rengimo standartui ir pataisos pareigūno rengimo ir kompetencijų ugdymo strategijai. Didelis dėmesys teikiamas naujų mokymo programų, kursų modulių, aprašų ir metodikų parengimui. Bendradarbiaujant su projekto partneriais iš Norvegijos, baigiamos rengti mokymo programos, anotacijos ir praktinės užduotys dinaminės apsaugos tematika visų grandžių pareigūnams ir lektoriams: „Dinaminės apsaugos organizavimo ir palaikymo praktiniai aspektai“ (jaunesniesiems pareigūnams); „Pataisos pareigūnų vaidmuo taikant dinaminę apsaugą kaip veiklos (darbo) metodą“ (vidurinės grandies pareigūnams); „Dinaminės apsaugos organizavimo ir valdymo modelis pataisos įstaigoje“ (aukštesniosios grandies pareigūnams); „Dinaminė apsauga, kaip darbo metodas“ (lektoriams, instruktoriaus). Atsižvelgiant taip pat parengta „Pataisos pareigūnų mikro - makro užduočių testavimo metodikos techninės specifikacija.

Projekto įgyvendinimo metu numatyta pastatyti naują Mokymo centrą, 200 vietų kamerų tipo korpusą su užimtumo centru ir ugdymo patalpomis nuteistiesiems Vilniaus pataisos namų teritorijoje, Užimtumo centrą

Pravieniškųjų pataisų namų-atvirosios kolonijos 3-io sektoriaus teritorijoje bei įsteigti pusiauakelės namus Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose (iš viso 75 vietos). Ataskaitiniu laikotarpiu, atlikus viešųjų pirkimų procedūras, pradėti rengti Mokyimo centro ir 200 vietų kamerų tipo korpuso su užimtumo centru ir ugdymo patalpomis nuteistiesiems techniniai projektai. Parengti projektiniai pasiūlymai pateikti suderinimui Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto planavimo ir architektūros skyriui. Projektiniai pasiūlymai atmesti ir pateiktos pastabos. Įvertinus pastabas ir priėmus atitinkamus sprendimus, projektiniai pasiūlymai bus teikiami pakartotiniam suderinimui.

Priemonė 01-03-10 – Užtikrinti pakaitinio gydymo tęstinumą asmenims, patekusiems į laisvės atėmimo vietų įstaigas

Narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano priemonė.

Visiems į laisvės atėmimo įstaigas patekusiems asmenims 100 proc. buvo užtikrinamas pakaitinės terapijos tęstinumas, o esant medicininėms indikacijoms inicijuojamas šios terapijos skyrimas. Įvairiais 2021 m. periodais pakaitinė terapija metadonu iš viso buvo skirta 128 įkalintiems asmenims. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pakaitinę terapiją metadonu iš viso laisvės atėmimo įstaigose gavo 59 įkalinti asmenys. Asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę, užtikrinamas priklausomybės opioidams pakaitinės terapijos metadonu tęstinumas visą laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiką, jei per tą laiką asmuo nepareiškia noro šią terapiją užbaigti ir gyventi blaivų gyvenimą.

Kalėjimų departamento direktoriaus 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-175 patvirtintas Pakaitinio gydymo skyrimo ir taikymo priklausomybei nuo opioidų gydyti laisvės atėmimo įstaigose tvarkos aprašas. Šis teisės aktas reglamentuoja, kad laisvės atėmimo įstaigose ne tik tęsiamas, bet pradedamas pakaitinis gydymas.

Taikant pakaitinę terapiją metadonu, privalu užtikrinti šio preparato laikymo ir išdavimo reikalavimus, nustatytus teisės aktuose. Siekiant užtikrinti pakaitinės terapijos tęstinumą, tikslinėmis programos įgyvendinimo lėšomis trijuose Laisvės atėmimo vietų ligoninės Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus padalinuose buvo įrengtos teisės aktų reikalavimus atitinkančios pakaitinės terapijos vykdymo ir narkotinio preparato saugojimo patalpos, įsigyta preparato dozavimui reikalinga įranga. Siekiant išvengti ar bent sumažinti perdozavimų tikimybę asmenims, kurie ir įkalinimo metu neatsisakė opioidinių narkotikų vartojimo, vadovaujantis Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo laisvės atėmimo įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto 2021 m. birželio 25 d. Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu Nr. V-212, nuostatas, paleidžiamiesiems asmenims dalinami Naloxono rinkiniai.

III. BIUDŽETO AIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS PROGRAMOS PRIEMONĖMS

Uždavinio, priemonės kodas ir pavadinimas	Patvirtinta 2021 m. (tūkst. eurų)	Panaudota (tūkst. eurų)	Panaudojimo proc.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Uždavinys 01-01:			
Plėtoti probacijos sistemą	8298,6	8298,6	100,0
Priemonė 01-01-01:			
Vykdyti Lietuvos probacijos tarnybos registre esančių asmenų priežiūrą ir elgesio korekcijos priemones	8293,9	8293,9	100,0
Iš jų darbo užmokesčiui	6893,3	6893,3	100,0

Priemonė 01-01-02:			
Probacijos vykdymo koordinavimas ir probacijos sistemos efektyvumo didinimas	0	0	
Priemonė 01-01-03:			
Organizuoti Lietuvos probacijos tarnybos prižiūrimiems nepilnamečiams kryptingą užimtumą skatinančias priemones	4,7	4,7	100,0
Uždavinys 01-02:			
Vykdyti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją	4055,9	4047,9	99,8
Priemonė 01-02-01:			
Didinti socialinės reabilitacijos veiksmingumą	3899,4	3899,4	100,0
Iš jų darbo užmokesčiui	3845,0	3845,0	100,0
Priemonė 01-02-02:			
Plėtoti bendrąją, atrankinę ir tikslinę narkomanijos prevenciją laisvės atėmimo vietose, užtikrinti kompetentingų valstybės institucijų, atliekančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolę, materialinį techninį aprūpinimą	60,0	60,0	100,0
Priemonė 01-02-03:			
Plėtoti priklausomybių reabilitacijos programos taikymą laisvės atėmimo vietų įstaigose	20,0	12,1	60,3
Priemonė 01-02-08:			
Plėtoti laisvės atėmimo vietų įstaigose socialinių įgūdžių lavinimo programas	10,0	10,0	100,0
Priemonė 01-02-10:			
Organizuoti priemones, skirtas smurto prevencijai ir kovai su priklausomybėmis	3,0	3,0	100,0
Priemonė 01-02-12:			
Įsigyti priemonių, skirtų nuteistiesiems neleidžiamų turėti daiktų patekimo į laisvės atėmimo vietas užkardymui stiprinti	63,5	63,5	100,0
Uždavinys 01-03:			
Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus	74658,2	72675,4	97,3
Priemonė 01-03-01:			
Vykdyti saugų ir veiksmingą laisvės atėmimo vietų įstaigų valdymą	53631,0	53625,9	100,0
Iš jų darbo užmokesčiui	49335,5	49330,7	99,9
Priemonė 01-03-02:			
Vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą	11757,1	11735,3	99,8
Iš jų darbo užmokesčiui	402,8	402,8	100,0
Priemonė 01-03-03:			
Vykdyti informacinių sistemų ir informacinių technologijų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą	356,8	65,0	18,2

Priemonė 01-03-04:			
Vykdyti lytiškai plintančių infekcijų ir kitų užkrečiamųjų ligų prevenciją, profilaktiką ir gydymą	61,5	61,5	100,0
Priemonė 01-03-05:			
Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems ir komunalines paslaugas Pravieniškių gyvenvietai	840,4	836,0	99,5
Iš jų darbo užmokesčiui	839,1	835,4	99,6
Priemonė 01-03-06:			
Stiprinti bausmių vykdymo sistemos personalo administracinius gebėjimus	1160,8	1160,7	100,0
Iš jų darbo užmokesčiui	937,1	937,1	100,0
Priemonė 01-03-07:			
Koordinuoti laisvės atėmimo vietų įstaigų veiklą, kontroliuoti bausmių vykdymo sistemos teisinės bazės nuostatų įgyvendinimą	4834,8	4834,8	100,0
Iš jų darbo užmokesčiui	4303,7	4303,7	100,0
Priemonė 01-03-08:			
Vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigų materialinės ir techninės bazės modernizavimą ir plėtrą	2010,7	351,2	17,5
Priemonė 01-03-10:			
Užtikrinti pakaitinio gydymo tęstinumą asmenims, patekusiems į kardomojo kalinimo įstaigas	5,0	5,0	100,0
Iš viso	87012,7	85022,0	97,7
Iš jų darbo užmokesčiui	66556,5	66548,1	99,9

IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

Kalėjimų departamentas 2022 metais prioritetą savo veikloje teiks šioms veikloms:

1. Bausmių vykdymo kodekso nuostatų, reglamentuojančių nuteistųjų užimtumą, įgyvendinimo nuo 2022-01-01 užtikrinimas. Suimtiesiems ir nuteistiesiems įdarbinimo ir užimtumo už kameros ribų užtikrinimas.
2. Viešo ir privataus sektorių partnerystės būdu įgyvendinamo investicijų projekto „Šiaulių tardymo izoliatoriaus išskėlimas iš miesto centrinės dalies į Malavėniukų kaimą 1, Ginkūnų seniūnija, Šiaulių rajonas“ vykdymas.
3. Laisvės atėmimo vietų perimetro apsaugos sistemų modernizavimo Alytaus PN, Marijampolės PN ir Pravieniškių PN-AK tolesnis vykdymas.
4. Nuteistųjų elektroninio stebėjimo ir informacijos centro įsteigimas Kalėjimų departamente ir centralizuoto nuteistųjų, kuriems suteikta teisė išvykti be sargybos į namus, perkeltų į atvirą koloniją ar pusiaukelės namus, elektroninio stebėjimo vykdymas. Pasirengimas centralizuotam įkalinimo įstaigų elektroninio stebėjimo (perimetro monitoringo) sistemos įdiegimui.
5. Pasirengimas vieno juridinio asmens steigimui 2023 metais. Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų bendrųjų ir specialiųjų funkcijų centralizavimo priemonių planų patvirtinimas ir jų įgyvendinimo užtikrinimas. Bausmių vykdymo sistemos nekilnojamo turto centralizavimo ir optimizavimo priemonių planų vykdymas.

6. Teisingumo ministruui patvirtinus naujo pavyzdžio pataisos pareigūnų tarnybinę uniformą su laipsnių ženklais ir simbolika projektą, pataisos pareigūnų aprūpinimo naujo pavyzdžio uniforma pagal Kalėjų departamento direktoriaus nustatytas normas organizavimas.
7. 2014-2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ lėšomis finansuojamo projekto „Lietuvos bausmių vykdymo sistemos kokybės gerinimas“ veiklų įgyvendinimas.
8. Nuteistųjų laisvės atėmimo bausme resocializacijos reformos Lietuvoje koncepcijos įgyvendinimo veiksmų plane numatytų veiklų įgyvendinimas.
9. Psichologinio mikroklimato bausmių vykdymo sistemos įstaigose, psichologinių paslaugų prieinamumo bausmių vykdymo sistemos darbuotojams bei jų atsparumo psichosocialiniams rizikos veiksniams gerinimas.
10. Priklausomybės ligų prevencijos mechanizmo tobulinimas. Bendradarbiavimo sutarties su Respublikiniu priklausomybės ligų centru ir jo padaliniais įvairiuose Lietuvos regionuose bei NVO pasirašymo inicijavimas.
11. Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų skaičiaus pagal atskiras kategorijas nustatymas.
12. Tolesnio viešųjų pirkimų bausmių vykdymo srityje centralizavimo proceso vykdymas.
13. Sklandus Lietuvos probacijos tarnybos pavaldumo pakeitimo įgyvendinimas.
14. Bausmių vykdymo sistemos darbuotojų kompetencijų stiprinimas ir kvalifikacijos kėlimas.

V. KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO 2021 M. VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Informacija apie Kalėjų departamento 2021 m. veiklos plano įgyvendinimo rezultatus pateikiama šios ataskaitos priede.

Direktorius

Virginijus Kulikauskas